O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KUTUBXONASI

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2003 йил 15 ноябрь, №233 (3345) Шанба

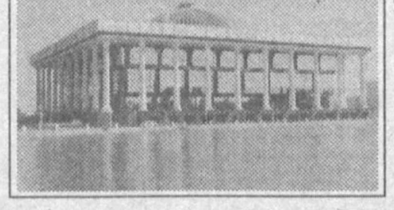

Олий Мажлисда

Кеча Олий Мажлисда «Парламент қўмиталарининг нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ҳамкорлиги» мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Алоқалар мустаҳкамланади

Парламентнинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси Европа Иттифоқи Комиссияси ЕвропаЭйд дастурининг «Ўзбекистондаги демократлаштириш жараёнини ривожлантиришга кўмаклашиш» лойиҳаси иштирокида ташкил этган тадбирда Олий Мажлис депутатлари, ҳуқуқшунос олимлар, мамлакат олий ўқув юртларининг магистрантлари, жамоат бирлашмалари ва халқаро ташкилотларнинг вакиллари, шунингдек, Германия, Франция ва Буюк Британиядан келган европалик экспертлар иштирок этишди.

Олий Мажлиснинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидов ўз сўзида парламент қўмиталарининг жамоат ташкилотлари билан амалий ҳамкорлигининг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш масалаларига тўхталди.

Евпоралик эксперт Фабъенн Азиани хоним давра суҳбати иштирокчиларига нодавлат нотижорат ташкилотлар ва фуқароларнинг парламент институтлари билан ҳамкорлиги механизмлари ҳақида сўз юритиб, фуқаролик жамияти субъектларининг қонун лойиҳаларини яратишдаги иштироки борасида Европа тажрибаси мисолида муфассал маълумот берди.

Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази директори Ш.Асянов сўзи қонун яратувчилик жараёнидаги ҳамкорлик шакллари, шунингдек, нодавлат нотижорат ташкилотлари билан парламент институтлари ўртасидаги ҳамкорликни кучайтиришнинг амалий жиҳатларига бағишланди.

Йиғилганлар муҳокама этилаётган мавзу доирасида қизғин фикр алмашдилар. Очиқ-ошкора ва амалий руҳдаги баҳс ва мунозаралардан сўнг парламент қўмиталарининг нодавлат нотижорат ташкилотлари билан ҳамкорлигини янада кучайтиришга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

Ўз мухбиримиз.

«Тошгузар-Бойсун-Қумқўрғон» темир йўл қурилишида

Қумқўрғондан Бойсунга томон юрсангиз, темир йўл қураётганларни кўрасиз. Беихтиёр уларнинг ҳузурига боргингиз, «Ҳорманг, бор бўлинг» қилгингиз, ҳол-аҳвол сўрагингиз келади.

Бир катта янгилик: қарийб 200 километрга чўзиладиган «Тошгузар-Қумқўрғон» темир йўлининг Қумқўрғон қисмида бир километрлик узунликда янги рельс ётқизилди. Улкан қурилишнинг бу дебоча юмушини Қарши ва Денов йўл-машина-бекат (ПМС) қурувчилари амалга оширдилар.

«Ишларинг бароридан келсин»

Термиз темир йўл таъмирлаш корхонаси устаси Норпўлат Муроталиев бошлиқ ишчилар рельс ётқизилган участкада ишлашаётган экан.

— Биз рельс йўлни фойдаланишга топширишга тайёрлаймиз, — дейди Муроталиев. — Биз шпал, гайка, мурват санаймиз. Ахир, поезд чопиб-чопқиллаб юргани учун рельс кафтдек текис бўлмоғи лозим. Янги йилга қадар йигирма икки километрга янги рельс ётқизилади. Биз қурувчилар Қумқўрғондан Тангимуш бекатига қадар поездда янги йил сайлини уюштирмоғимиз мумкин. Ана ўшанда чиқиб кетар бор чарчоқларимиз.

Муроталиев вақтни қизғаниб, суҳбатимизга кўп ҳам эътибор бермаган ишчиларни бизга таништира бошлади: Равшанов Рустам, Қурбонов Мирсаид, Маманазаров Тўра, Шопўлатов Аннамурод... Улардан бирининг қўлида оғир керки, яна бировида йирик мурват бурагич, текис-нотекисликни кўрсатувчи қолип. Шпал тагидаги ҳар бир тошнинг ҳолатини қараш шарт. Шайба, больт йўқолиб қолмаслиги керак. Ахир, жўн иш бўлаётгани йўқ — темир йўл қуриляпти!

Нарироқда бўлса Деновдаги Янгиобод йўллардан мунтазам фойдаланиш бошқармаси жамоаси тупроқ ишларини бажараяпти: учта экскаватор, бульдозерлар, тупроқни қотирадиган гардитлар, юк машиналари. Тупроқ таркиби, зичлигини бир қарашда илғашга ўрганиб қолган ишчилар.

— Муаммоларимиз кўп, — дейди участка бошлиғи Қодирали Назаров. — Лекин қараб ўтиришга вақт йўқ. Ишлар тиғиз. Яна, шошилмасдан, етти ўлчаб бир кесиб бажарадиган ишлар. Уддалаймиз, уддалаяпмиз.

Яна бир гап: Йўлни қурмоқ учун тупроқ ва тош-шағал ишларини бажариш кифоя эмас. Йўлнинг тўртдан уч қисми баланд тоғу тошлардан, чуқур жар-даралардан ўтади. 150 атрофида кўприк, бошқа турдаги мураккаб иншоотлар қурилади. Демак, қовурғалари қийшаймайдиган, лозим бўлса қояларни суяб турадиган, намга, тузга, иссиқ-совуққа бардошли темир-бетон конструкциялари керак.

Бундай ашёлар — галереялар, пойдеворлар, пошинлар, блоклар, тўсиқлар, оғирлик, тезликдан дарз кетмайдиган бошқа қурилмалар Қумқўрғоннинг ўзида — «Сурхон» ҳиссадорлик жамиятида тайёрланмоқда.

— Темир йўл қурилишига асқатадиган ашёларнинг қолипларини биз аввалдан тайёрлаб қўйган эдик, — дейди жамият раиси Қорахон Турсунов. — Технологик имкониятларимиз, қувватимиз, одамларимизнинг малакаси — ҳаммаси жам бўлиб, тендер савдосида ғолиб келдик. Ҳозирга қадар темир йўл қурилиши учун 700 миллион сўмлик темир-бетон ашёларини етказиб бердик. Уларни объектларга ташиб бериш ҳам зиммамизда.

Сўнгги сўз ўрнида яна қуйидаги гапларни маълум қиламиз: катта қурилишнинг Қумқўрғон-Бойсун қисмида йил бошидан буён бир ярим миллиард сўмликдан зиёд ишлар бажарилди. 40 тага яқин кўприк қуриб битказилди. Қурилиш узлуксиз давом этмоғи учун бор имкониятлардан фойдаланилмоқда.

Ишнинг бошида тунаб, бир пиёла чойини ҳам ишнинг бошида ичиб олаётганларга яна бир бор: «Ҳорманг. Ишларингиз бароридан келсин», деймиз.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: темир йўл қурилиши авжида.

Тоҳир ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Тил тараққиёт белгиси

Кеча Олий Мажлиснинг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда дастлаб Олий Мажлиснинг бўлажак XIII сессияси кун тартибидан ўрин олган масалалар, жумладан, Ўзбекистон Республикасининг 2004 йилга мўлжалланган Давлат бюджети лойиҳаси, шунингдек, “Давлат тили ҳақида”ги Қонуннинг Сурхондарё вилоятидаги ижроси хусусидаги масала муҳокама қилинди.

Биринчи масала юзасидан Молия вазирининг ўринбосари Муҳаммаджон Абдураҳмонов, Олий Мажлиснинг Банк ва бюджет масалалари қўмитаси раиси ўринбосари Раҳмонқул Каримов депутатлар ва йиғилиш иштирокчиларига батафсил маълумот бердилар.

Бўлажак сессия кун тартибидаги масалалар депутатлар томонидан маъқулланди. “Давлат тили ҳақида”ги Қонуннинг Сурхондарё вилоятида қандай ижро этилаётганига бағишланган мулоқот эса қизғин баҳс-мунозараларга, жўяли таклиф-мулоҳазаларга бой бўлди.

Депутатлар ишчи гуруҳининг хулосасига қараганда, вилоятда ушбу Қонунни бажариш борасида муайян ишлар амалга оширилган. Чунончи, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликларида, турли идора-ташкилотларда, корхона ва муассасаларда иш юритиш давлат тилида олиб борилмоқда. Мажлислар, тантаналар, илмий-амалий анжуманлар, кўплаб тадбирлар ўзбекча ўтказилмоқда. Айни чоғда, вилоятда яшовчи ўзга миллат ва элатлар тилларига ҳам ҳурмат билан қаралмоқда. Қонуннинг аҳамияти ва моҳиятини аҳоли онгига сингдиришда оммавий ахборот воситаларининг хизматлари катта бўлмоқда. Бироқ, “Ҳар тўкисда бир айб” деганларидек, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликлари қошида “Давлат тили ҳақида”ги Қонунни амалга ошириш мақсадида тузилган комиссиялар фаолиятини қониқарли деб бўлмайди. Сабаби — мазкур жабҳада қабул қилинган қарорларнинг ўзида ҳам имловий хатолар мавжуд. Маълумотномалар саёз ёзилгани, аниқ тавсиялар камлиги яққол сезилиб туради. Боз устига, Термиз шаҳар, Денов, Узун, Жарқўрғон ва Ангор туманлари ҳокимликларида Қонунни амалга ошириш давлат дастурини бажаришга дахлдор истиқболли режалар белгиланмаган. Аксарият ҳолларда вилоят ҳокимлиги ишлаб чиққан дастур матни ўзгартирилмаган, туман ва шаҳарлардаги ўзига хос хусусиятлар кўзда тутилмаган ҳамда бирон-бир аниқлик киритилмаган ҳолда тўғридан-тўғри кўчириб олинган.

Вилоятда мактаб ўқувчиларини ўқув китоблари, айниқса, давлат тилини ўрганишга оид дарсликлар билан таъминлаш ҳам кўнгилдагидек эмас. Ана шу каби камчиликлар туфайли вилоят мактабларини битириб, олий ўқув юртларига кириш учун тест синовлари топширган қишлоқ ёшлари ўртача 83,81 балл, шаҳарлик йигит-қизлар 86,84 балл тўплаган бўлсалар, ўзбек филологияси ҳамда ўзбек тили ва адабиёти фанидан билимларини синаб кўрганлар 65,30-65,76 балл олганлар, холос. Худди шунингдек, вилоят босмахоналарида чоп этилаётган матбаа маҳсулотларининг аксарияти собиқ шўролар замонидан қолган бўлиб, улардаги ёзувлар русча битилгани, баъзи ташкилотларнинг муҳрлари ва иш қоғозларидаги номлари расмий номланишига мос келмаслиги, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари, ташкилот, корхона ва муассасалардаги ёзув машиналари ва компьютерларга ўзбек тили хусусиятига хос белгилар киритилмагани, ўзбек тилидаги махсус компьютер дастурлари олинмагани ҳам кишини ҳақли равишда ташвишга солади. Муҳокамаларда сўзга чиққанлар бу ҳақда алоҳида уқтириб ўтдилар.

Қўмита йиғилишида юқоридагига ўхшаш хато-камчиликларни тугатиш бўйича вилоят ҳокимлиги, тегишли вазирлик ва мутасадди ташкилотларга тавсиялар берилиб, кўрилган масала юзасидан қарор қабул қилинди.

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

Тадбиркорлик лойиҳадан бошланади

Демократик тамойилларга асосланган фуқаролик жамиятимизда жамоат ташкилотларининг улуши йилдан-йилга ошиб бормоқда. Нодавлат нотижорат ташкилот (ННТ) ҳисобланган бундай муассасаларнинг жамиятда юзага келаётган муаммоларга жамоатчилик фикрини қаратиш, фуқароларнинг ҳуқуқий савиясини ошириш борасидаги хизматлари, айниқса, эътиборли.

Пойтахтимизда икки йилдан буён фаолият кўрсатаётган Логос жамоат ташкилоти Америка Қўшма Штатларининг Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID) ҳамда Евроосиё жамғармаси қўллаб-қувватлаган лойиҳа асосида мамлакатимиздаги ННТларнинг молиявий қудратини мустаҳкамлашга кўмаклашиб келмоқда. Кеча мазкур ташкилот Миллий матбуот марказида «ННТ ва тадбиркорлик» мавзусида уюштирган анжуман ҳам худди шу масалага бағишланди. Нодавлат, нотижорат ташкилотлари вакиллари, олимлар иштирок этган анжуманда тақдим этилаётган лойиҳаларнинг аҳамияти, унда қамраб олинган масала-муаммолар хусусида фикр-мулоҳазалар айтилди.

Ўз мухбиримиз.

Бош мезон — инсон ҳуқуқлари ҳимояси

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини эркинлаштириш борасидаги ислоҳотлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Соҳада кўплаб қонун ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди ҳамда мавжудлари такомиллаштирилмоқда. Хусусан, инсон ҳуқуқлари ҳимоясини кучайтириш мақсадида жиноят, жиноят-процессуал ва маъмурий қонунчиликнинг либераллаштирилиши, судларнинг ихтисослаштирилиши, апелляция суди инстанцияси, ярашув ва бошқа қатор демократик ҳуқуқий институтлар ҳамда мустаҳкам ижро механизми жорий этилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида “Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда прокурор назоратининг ўрни ва моҳияти: назария ва амалиёт” мавзуидаги илмий-амалий анжуманда шу ҳақда гап борди.

Унда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари, олий ўқув юртлари профессор-ўқитувчилари ва ҳуқуқшунос олимлар иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққан Бош прокурор ўринбосари А.Холмаҳмадов, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) С.Рашидова, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази директори А.Саидов, Тошкент давлат юридик институти ректори М.Рустамбоев, Ички ишлар вазирлиги тергов Бош бошқармаси бошлиғи А.Шарафиддинов ва бошқалар инсон ҳуқуқлари ва ижтимоий адолатга садоқат ўз ифодасини топган қонунларимиз демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш, фуқаролик жамиятини шакллантиришда мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилаётганини таъкидлади.

Қайд этилганидек, бугунги кунда прокуратура жиноий жавобгарликка тортувчи ёки “қораловчи” органдан фуқаро ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилувчи органга айланмоқда.

Янги таҳрирдаги “Прокуратура тўғрисида”ги Қонунга кўра, прокуратура органлари ходимларининг масъулияти ва жавобгарлиги оширилди. Қонунийликнинг ҳолати, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда жамият ва давлатнинг қонуний манфаатлари ҳимояси эндиликда улар фаолиятини баҳолашнинг муҳим мезонлари сифатида белгиланди.

Анжуманда аҳолининг, жумладан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимларининг ҳуқуқий саводхонлигини янги сифат даражасига кўтариш устувор вазифа эканлиги алоҳида таъкидланди.

Беҳзод НОРБОЕВ,
ЎзА мухбири.

Пойтахтимизда

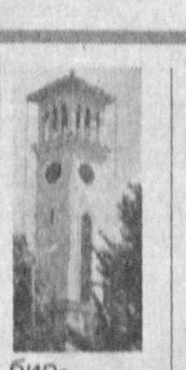

Бағрикенглик халқимизга хос азалий фазилатлардан биридир. Шу боис юртимизда турли миллат ва элатлар дўст-бhouseholds

Ҳамжиҳатлик таянчи

Кеча Республика Байналмилал марказида Халқаро бағрикенглик кунига бағишлаб ўтказилган «Ўзбекистон Конституцияси ва этник бағрикенглик – жамиятда фуқаролар тотувлигининг кафолати» мавзуидаги анжуманда шу каби долзарб масалалар ҳақида фикр-мулоҳазалар юритилди.

Республикамизда 136 миллат вакиллари истиқомат қилаётгани, 130 дан ортиқ миллий-маданий марказ, 16 конфессияга мансуб 2142 та диний ташкилот фаолият кўрсатаётгани эса жамиятимизда бағрикенглик қадриятлари чуқур илдиз отганининг ҳаётий-илмий ифодасидир. Тадбир қатнашчилари масаланинг ушбу томонидан келиб чиққан ҳолда, миллатлараро ва диний бағрикенглик тамойиллари мазмун-моҳиятини аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратдилар.

Бу бежис эмас, албатта. Мустақиллик йилларида босиб ўтган йўлимизга бир назар ташлайдиган бўлсак, мамлакатимизда юздан ортиқ миллатларнинг ўзаро маданий, диний алоқалари янада ривож топганини кўриш мумкин. Зеро, бу ҳамкорлик республикамиз халқининг маънавий бойлиги саналади. Миллати, мавқеи, диний эътиқодидан қатъий назар ҳар бир фуқаронинг жамиятмиз ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётида фаол қатнашиб келаётгани ана шу муносабатларнинг меваси дейиш мумкин.

Анжуманда сўзга чиққан маърузачилар халқимизга хос бағрикенгликнинг ҳаётий илдизларини очиб бериш билан бирга миллатлараро ҳамкорлик, ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш борасидаги келгуси вазифалар ҳақида ҳам сўз юритдилар.

Тадбирда бир қатор давлат ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, олимлар, миллий-маданий марказлар фаоллари иштирок этди.

Р. ЁРЛАҚАБОВ.

Жойлардан хабарлар

Ўзбек ўғлони БМТ ходими

Жиззахлик Шуҳрат Сулаймонов Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университетининг 2-курсида ўқиётган давридаёқ уни Нью Йорк шаҳар университетида таҳсил олишга таклиф этишганди. Ўша ерда ҳам истеъдодини намойиш эта олган Шуҳрат аввал БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонасида, Колумбия университети магистратурасида таҳсил олаётган пайтида эса БМТ бевосита аппаратида малака оширишга муваффақ бўлди.

Айни пайтда у Республика Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида етакчи мутахассис лавозимида ишлаётган эди. Шуҳратга БМТ Бош котиби Кофе Аннанд имзоси билан қароргоҳнинг Штаб-квартирасида ишлаш учун таклифнома келгани Сулаймоновлар учун кутилмаган қувончли воқеа бўлди.

Жорий ҳафтадан бошлаб Ш.Сулаймонов БМТнинг Венадаги (Австрия) Штаб-квартирасида сиёсий масалалар бўйича масъул ходим лавозимида иш бошлайди.

Баҳриддин САТТОРОВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

Мева шарбати ва йод

— “Greenword” Ўзбекистон-Корея қўшма корхонаси Женевада ўтказилган халқаро анжуманда сифат юлдузи билан тақдирланди, — дея хабар беради “Туркистон-пресс” мухбири. — Мева шарбатлари ишлаб чиқариш билан донг таратган корхона илғор технология билан жиҳозланган. Айни пайтда бу ерда мева, сабзавот шарбатларидан ташқари инсон организмини йод билан таъминлайдиган маъданли сув ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўйди.

Айни пайтда корхона маҳсулотлари Россия, Белорусь, Жанубий Корея, Украина, Англия сингари давлатларга жўнатилмоқда.

Қишлоқда халқаро сўзлашув маркази

Хонобод Поп туманининг энг чекка тоғли қишлоғи бўлиб, у Тошкентдан водийга ўтиш йўли ёқасига жойлашган. Яқинда бу ерда халқаро сўзлашув маркази иш бошлади. Энди нафақат қишлоқ аҳли, балки Қамчиқ довонидан ўтадиган йўловчилар ҳам ер юзининг исталган жойи билан сўзлашиш имкониятига эга бўлдилар. Ушбу марказ “Наманган почтаси” ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти ва “Телеком ток” ўзбек-турк қўшма корхонаси билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Ҳайитбой ЭРГАШЕВ,
“Халқ сўзи”нинг жамоатчи мухбири.

Шовотда янги газ тақсимлаш станцияси

Гурлан, Шовот, Қўшкўпир туманлари аҳолиси қиш мавсумида газ етишмаслигидан қийналиб келишарди. Бу йил ушбу муаммо бартараф этилди. Туманда ғоят қисқа муддатда янги газ тақсимлаш станцияси қурилиб ишга туширилди. Бу станция суткасига 7,5 миллион кубометр газ етказиб бериш қувватига эга.

Энди Шовот, Гурлан, Қўшкўпир туманлари аҳолисига етарли миқдорда сифатли газ етказиб берилади.

Ойбек РАҲИМОВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

РУСТАМ — КУЧЛИЛАР САФИДА

Халқаро шахмат федерацияси — ФИДЕ дунёдаги энг кучли шахматчиларнинг навбатдаги рейтинг жадвалини эълон қилди. Ўзбекистонлик халқаро гроссмейстер Рустам Қосимжонов 2664 очко билан рўйхатнинг 29-поғонасидан жой олган.

(ЎзА).

«Обуна — 2004»

«Халқ сўзи» муаллимларга жуда зарур»

дейди Навоий вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи Халила Якубоев

Баркамол авлод орзуси йўлида таълим тизими тубдан ислоҳ этилди, соҳани замон талабларига мос равишда такомиллаштириш изчил давом этмоқда. Буни Навоий вилояти халқ таълими тизими мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, «Таълим тўғрисида»ги Қонун ҳаётга изчил татбиқ этилаётганига ҳар қаламда гувоҳ бўласиз.

375 та мактаб, 196 та мактабгача, 23 та мактабдан ташқари муассасаларда 20 мингдан ортиқ муаллим ва тарбиячилар ёш авлодга фан ва ҳаёт сабоқларини ўргатишаяпти. Ҳар бир дарс кундалик турмушимиз билан боғлангандагина ундан кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Хўш, ҳаётий ахборотлар манбаи қайда?

— Маънавий-маърифий ислоҳотлар давлат сиёсатининг асосий, устувор йўналишига айланган бугунги кунда матбуотнинг ҳаётдаги ўз ўрни, вазифаси ва албатта таъсири шундоқ сезилиб турибди, — дейди вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи Халила Якубоев, — «Халқ сўзи»ни ўзимизга яқин дўст ва ҳамроҳ сифатида қадрлайман. Ундан кўп нарсаларни ўрганаман. Иш йўналишим, қолаверса ҳаёт тарзимни белгилаб оламан.

Сиёсат, иқтисодиёт, маънавият бобидаги ўзгаришларни тушуниб етмай, ички ва ташқи сиёсатни англамай туриб таълим-тарбия ҳақида сўз юритиш мумкинми, ахир. Ўз маҳорати ҳақида қайғурмаган муаллим муаллим эмас. Шу нуқтаи назардан ҳам матбуот, айниқса, муаллимларга жуда зарур. Мактаб кутубхоналарини матбуотсиз тасаввур этинг-чи?

Тўғри, нашрларнинг нархи юқори. Бозор шароитида бунга бирор нима дейиш қийин. Имкон топиб қанчалик кўп нашрларга обуна бўлганлар ҳар томонлама ютади. Шу мақсадда ҳар бир таълим даргоҳига кундалик матбуотни, жумладан «Халқ сўзи»нинг албатта, кириб боришига эришамиз. Ҳозиргача вилоят халқ таълими тизими бўйича 400дан ортиқ обуна тўпланди. Фақат бюджет маблағларига қараб турганимиз йўқ. Имкон қадар обуна сонини кўпайтиришга ҳаракат қилаяпмиз. «Халқ сўзи» обунаси 500 дан ошади. Янги йилда ҳам ҳар бир мураббий севимли нашримизни, албатта, ўқийди, дейишга асос бор.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ВОҲА ДУРДОНАСИ

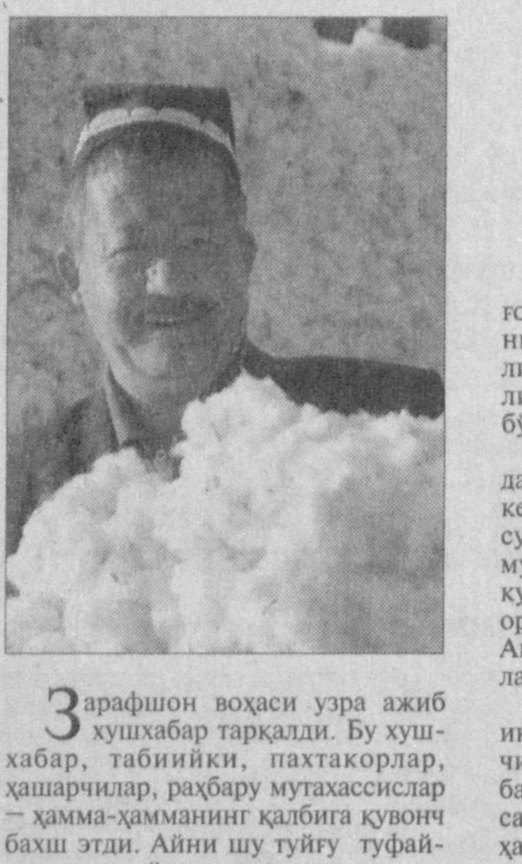

Зарафшон воҳаси узра ажиб хушхабар тарқалди. Бу хушхабар, табиийки, пахтакорлар, ҳашарчилар, раҳбару мутахассислар — ҳамма-ҳамманинг қалбига қувонч бахш этди. Айни шу туйғу туфайли улар кўкламнинг инжиқ табиати, ёзнинг жазирамали дамлари, кузнинг ёқимсиз ёмғирли кунларидаги машаққатларни, бир зум бўласа-да, унутдилар.

Ҳа, бугун самарқандлик пахтакорларнинг орзиқиб кутган онлари етиб келди. Пудратчию фермер, теримчию ҳашарчи қанчалик қувонса, ўз меҳнати натижасидан ғурурланса, шунчалик арзийди энди. Негаки, улар ўз сўзларининг устидан чиқишди. Зиммаларидаги вазифани шараф билан бажариб, ишни дўндириб қўйишди.

Қиссадан ҳисса шуки, вилоят пахтакорлари давлат қабул пунктларига 235 минг тоннадан ортиқ сифатли саноат хомашёси етказиб бериб, йиллик шартномавий режани уддаладилар. Жами ҳосилнинг салкам 80 фоизи юқори навларга сотилди. Ҳар гектар майдондан ўртача 24 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди.

Ана шу ютуқнинг омиллари нималардан иборат? Эътироф этиш керак, кейинги икки йилда Самарқандда деҳқончиликка, хусусан, пахтачиликка бўлган муносабат кескин ўзгарди. Иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида дадил қадамлар ташланди. Илғор тижрибаларнинг амалда қўлланиши, пудрат усулида иш юритилиши, фермерларга кенг йўл очилиши ҳам муваффақиятлар омили бўлди.

Лекин, гапнинг очиғи, мўлжалдаги юксак хирмонни яратиш осон кечмади. Хусусан, чигит экиш мавсумидаги машаққатлар деҳқонни мушкул ҳолга солиб қўйди. Ҳар куни у кўкка тикилиб, булутлар орасидан қуёш чиқишини кутди. Аммо аксига олгандек, кўкдан челаклаб ёмғир қуяверди.

Бундай қийинчиликлар, табиат инжиқликлари туфайли вилоятда чигит экиш ўтган йилдагига нисбатан анча кечикди. Оқибатда аксарият майдонларда йиғим-терим ҳам 15-20 кун кеч бошланди. Бироқ деҳқонлар бўш келмадилар: бор тажриба ва букилмас иродаларини табиат қийинчиликларига қарши қўйиб, мавжуд майдонларда бир текис кўчат ўстиришнинг уддасидан чиқишди. Бутун ёз мобайнида эса ғўза парваришига жиддий эътибор қаратилди. Барча агротехника тадбирлари ўз вақтида ўтказилди. Сувдан, ўғитдан тежамкорлик ва омилкорлик билан фойдаланилди. Айниқса, далаларга кўплаб миқдорда маҳаллий ўғит чиқарилгани ғўзанинг дуркун ўсишига, мўл ҳосил тўплашига қулай шароит яратди.

— 2003 йилда Самарқанд вилоятида чигитни экишдан тортиб, ҳосилни йиғиштириб олгунга қадар бажариладиган ишлар учун Молия вазирлиги қошидаги Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг ҳисоб-китоб жамғармаси томонидан 28 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилди, — дейди «Пахтабанк»нинг вилоят бошқармаси бошлиғи Бадриддин Насриев. — Бу маблағнинг 6 миллиард сўми минерал ўғитлар, зараркунандаларга қарши кимёвий дориларни харид қилишга сарфланди. Ёнилғи-мойлаш материаллари ва «Агромашсервис» корхоналари хизмати учун 8 миллиард сўм ўтказиб берилди. Шунингдек, электр қуввати таъминоти учун 1 миллиард сўмдан ортиқ харажат қилинди.

Дарвоқе, пахтакорлар чигит экишда ҳам, ғўзани парваришлаш даврида ҳам маблағ масаласида қийналиб қолишгани йўқ. Кўкламда уруғликнинг ўзига банк томонидан 3 миллиард сўм маблағ ажратилган бўлса, ғўза парвариши учун деҳқонларга 2 миллиард сўмдан ортиқ иш ҳақи тарқатилди. Пахта пишганда эса теримчиларга нақд 7 миллиард сўмдан зиёд маблағ берилди.

Бундан ташқари, вилоят хўжаликлари банк кредитлари ҳисобига 100 тадан кўпроқ чопиқ тракторлари ва бошқа техника воситаларини сотиб олишди.

«Пахтабанк»нинг Оқдарё тумани бўлими бошқарувчиси Шовҳиддин Тиркашевнинг айтишича, деҳқонларга биргина октябрь ойининг ўзида 534 миллион сўм нақд пул тарқатилибди. Шу тумандаги Бобур номли ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Улашбой Муродов эса йиғим-терим давридаги муваффақиятлар сабабини теримчиларга ўз вақтида иш ҳақи бериб борилгани билан изоҳлайди.

Ютуқлар сири фақат шулардан иборат эмас. Мутахассислар, аввало, чигит экиладиган ер бонитетини ўлчаб чиқадилар. Ер ҳайдалгунга қадар зарур миқдордаги маҳаллий ва минерал ўғитлар билан тўйинтирилади. Шудгорлашдан кейин эса ер обдон текисланиб, пушта олинади, уруғ айни шу пуштага қадалади. Ғўза вегетацияси даврида суғориш фақат «шарбат» усулида ўтказилади. Ушбу тадбирлар ҳамиша диққат марказда турди.

Йиғим-теримни бошлашга эса, худди ўтган йилдагидек, деҳқонлар шошилмадилар. Сентябрнинг сўнгги кунларида, айрим жойларда эса октябрнинг бошида бу юмушга киришилди. Сабаби — вилоят ҳокимлиги томонидан олға сурилган «Самарқанд услуби» ҳосилнинг етилиши ва тўлиқ очилишини кутишни тақозо қиларди.

Бу услубни қўллашдан мақсад пахта ҳосилини тоза териш, унинг юқори навга топширилишини таъминлаш, пировардида даромад миқдорини ошириш эди. Шу боис мавсум давомида теримчиларнинг дуч келган жойда теримга тушишларига йўл қўйилмади. Оқсоқоллардан иборат назоратчилар фақат терим сифати ва суръатинигина эмас, балки мавсум иштирокчиларига қай даражада шароит яратилганини ҳам жиддий назорат қилиб бордилар.

— «Самарқанд услуби»нинг самараси яққол сезилди, — дейди Жомбой туманидаги «Ҳақиқат» ширкат хўжалиги бошқаруви раиси, «Эл-юрт ҳурмати» ордени нишондори Барот Нодиров. — Хўжалигимизда режадаги 930 тонна ўрнига 1100 тоннадан ортиқ «оқ олтин» тайёрланиб, ҳосилдорлик 28 центнердан оширилгани ҳам мазкур услуб натижасидир. Жўрабой Қаршиев, Эрмамат Умаров, Илҳом Пирмаматов каби бош пудратчиларимиз ҳар гектар ердан 32 центнерга етказиб хирмон уйганларининг сир-синоати ҳам шу. 571 тонна пахтамизни уруғлик учун сотганимизни айтсам, даромадимиз янада ошишига шубҳа йўқ.

Ҳақиқатан ҳам, бу йил Жомбойда ҳосил мўл бўлди. Туманда йиллик пахта тайёрлаш режаси аллақачон бажарилган бўлса-да, кунлик ўсишда улар ҳамон пешқадам.

Пастдарғомликлар ҳам жорий йилда илғорлар сафида боришмоқда. Пахтачи, Оқдарё, Пайариқ туманлари пахтакорларининг шижоати ҳам мақтовга арзигулик.

Пайариқ туманидаги Алишер Навоий номли ширкат хўжалигида мавжуд 1700 гектар экин майдони тўлиқ фермерлар ихтиёрига берилган эди. Қарангки, 58 та фермер хўжалигида октябрь ойидаёқ мўлжалдагидан ортиқ ҳосил саранжомланди. Улар 1704 тонна ўрнига 1900 тоннага яқин сифатли саноат хомашёси топширдилар. «Малик ота», «Сойимжон», «Шифокор» фермер хўжаликларида эса ҳозиргача режа 150 фоиз уддаланди.

Яна бир гап. Далада ишлаётганларга бутун йил мобайнида маданий-маиший, савдо хизмати йўлга қўйилди. Йиғим-терим мавсумида эса вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги маданий-маърифий хизмат кўрсатиш гуруҳи дала-дала кезди.

Айни кунларда Самарқанд далаларида йиғим-терим ишлари давом этмоқда. Режа бажарилган бўлса-да, ҳали далаларда ҳосил мўл. Руҳи тетик, кайфияти баланд пахтакорлар чаноқлардаги лўппи-лўппи пахтанинг сўнгги мисқолигача йиғиштириб олиш ниятида суръатни бўшаштирмаяптилар.

Бу ҳаракат минглаб, миллионлаб чаноқлардаги «оқ олтин»нинг махтал бўлишига йўл қўймайди. Бу ҳаракат оппоқ пахтани чаноқлардан толмас қўлларга, сўнг этакларга, ниҳоят, хирмонларга элтади. Ана шу ҳаракат охир-оқибатда Зарафшон воҳаси дурдонасини оламга кўз-кўз қилажак!

Абдурасул САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: пахтакорлар ҳаётидан лавҳалар.

Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган суратлар.

Хабарлар оқимидан

Раиснинг ҳиммати

Яккабоғ туманидаги Гулистон маҳалла фуқаролар йиғини раиси Салим Абдуҳалимов ўз ҳисобидан оталар чойхонаси қурди. Ҳозирда чойхона аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

Зарафшонлик тадбиркор Фазлиддин Қосимов эса, ўз ҳисобидан "Тинчлик" маҳалласида гузар қурди. Унинг таркибида чойхона, ошхона, новвойхона ва турли маиший хизмат шохобчалари мавжуд. Эътиборли томони шундаки, маҳалла фуқаролар йиғини ва милиция таянч пункти учун ҳам алоҳида жой ажратилган.

Меҳнатдан келса бойлик...

Олтинкўл туманидаги "Оқтепа" ширкат хўжалиги бу йил қишлоқ хўжалигидан олинган даромаднинг бир қисмини шу ердаги 24-мактабни жорий таъмирлаш, шунингдек, Янгичек, Катта Оқтепа қишлоқларини газлаштиришга сарфламоқда. Айни пайтда Янгичекка газ қувури тортиб келинди. Хўжалик мактаб таъмири учун 3 миллион сўм сарфлаган бўлса, газ қувурлари тортиш ишига эса 10 миллион сўм маблағ ажратди.

— Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик, мақоли хўжалигимизда ўз исботини топаяпти, — дейишади оқтепаликлар.

Ўз мухбиримиз.

Халқ депутатлари кенгашларида

«МЕН ДЕПУТАТМАН...»

деб ғурурланиш ҳам, фахрланиш ҳам мумкин. Аммо депутатлик масъулиятини ҳис қилиш ундан ҳам муҳим. Бироқ уни ким қандай тушунади ва амал қилади?

— Айтайлик бирор депутат, масалан, 7-Баҳористон сайлов округидан халқ депутатлари туман кенгашига сайланган Бекмурод Мамедов Миришкорнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига қандай ҳисса қўшаяпти, — сўраймиз туман ҳокимлиги ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари гуруҳи раҳбари, ҳоким ўринбосари Камол Янгибоевдан. У бу саволимизни жавобсиз қолдирди.

— Ҳеч бўлмаса сўров ёки таклиф, ташаббус билан чиқмаганми?

— Йўқ, — жавобни қисқа қилади у.

— Умуман, депутатларимиз, узр, айрим депутатларимиз «Ўзбекистон Республикасида депутатларнинг мақоми тўғрисида»ги Қонуннинг моҳиятини тўла англаб етишадими, — яна саволга тутамиз уни.

У эса гап-сўзсиз қўлимизга қуйидаги хатни тутқазди. Унга кўз югуртириб, мана бу сатрларни ўқийсиз: *«Халқ депутатлари Миришкор туман кенгашининг «Ижтимоий-маданий ривожланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари доимий комиссияси раиси Б. Мамедовга. Комисия котиби Х. Бердиёровга:*

«Халқ депутатлари туман кенгашининг доимий комиссиялари тўғрисида»ги Низомининг 1-моддаси ва Ўзбекистон Республикасининг «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонунининг 19-моддасига мувофиқ, халқ депутатлари туман кенгаши сессиясига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, халқ депутатлари кенгаши қарорларини ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларини рўёбга чиқариш учун кўмаклашиш, вилоят доирасида назорат ўрнатиш мақсадида депутатлар орасидан (доимий комиссиялар) тузилади.

Ушбу ишларни амалга ошириш учун Низомнинг 15-моддасига кўра, доимий комиссиянинг ўз иш режаси ва тадбирлари ишлаб чиқилган бўлиши зарур. Сиз раҳбарлик қилаётган халқ депутатлари туман кенгаши доимий комиссияси ўз иш режаси ва тадбирларини ишлаб чиқмаган, бу билан Сизнинг комиссиянгиз халқ депутатлари туман кенгаши билан ўз алоқаларини узиб қўймоқда.

Йўл қўйилаётган камчиликларни бир ҳафта муддат ичида бартараф этишингизни тавсия этамиз. Акс ҳолда депутатлик ваколатларингиз муддатидан олдин тўхтатилади ва халқ депутатлари туман, вилоят кенгашлари сессиялари муҳокамасига киритилади.

Туман ҳокимининг ўринбосари К. ЯНГИБОЕВ».

Англашилаяптики, халқ депутатлари Миришкор туман кенгашининг «Ижтимоий-маданий ривожланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари доимий комиссияси фаолият кўрсатмаяпти. Доимий комиссия раиси ўз вазифасини адо этмаяпти. Нега? Нима учун?

Савол саволларни келтириб чиқараверади. Туман ҳокимининг ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари гуруҳи раҳбари, ҳоким ўринбосари жаноб К. Янгибоев, «Акс ҳолда депутатлик ваколатларингиз муддатидан олдин тўхтатилади», деб огоҳлантиришга ҳақлими? Бу масала туман кенгаши сессияси муҳокамасига киритилиши тушунарли. Нима учун «Вилоят кенгаши сессиясига муҳокамасига киритилади?» Бу эса тушунарсиз.

Бу масаланинг бир томони. Асосийси эса, депутатнинг ўз вазифаси нимадан иборатлигини, сайловчилар уни нима учун депутатликка сайлаганликларини, уларнинг ишончини оқлаш учун ўзи нималар қилиши зарурлигини англаб етишида.

— Мен бундай хатни олганим йўқ. К. Янгибоев нима учун бундай хат ёзган? Ҳайронман, — деди Бекмурод Мамедов. — Ва, қуйидаги иш режасини қўлимизда тутқазди. Уни айнан келтирамиз:

«Иккинчи чақириқ халқ депутатлари Миришкор туман кенгашининг ижтимоий-маданий ривожланиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари бўйича доимий комиссиясининг 2003 йил 2-ярим йиллик иш режаси.

1. Тумандаги мактаб, лицей ва болалар боғчаларида осойишталикни таъминлаш, огоҳликка даъват этувчи йиғилиш ва учрашувлар ташкил қилиш, уларга тажрибали ҳуқуқшунослар, имом-хатиблар ва кекса авлод вакилларини таклиф қилиш.

Масъул: Комиссия аъзолари.

2. «Обод маҳалла йили» соғлом авлодни аҳолининг барча қатламларида, айниқса ёшлар орасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш.

Масъул: комиссия аъзолари.

Доимий амалга ошириладиган ишлар

1. Тумандаги кам таъминланган, кам даромадли оилалар, ногиронлар, чин етимлар ҳолидан доимий равишда хабар олиш:

2. Мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, аҳоли пунктлари, меҳнат жамоаларида учрашувлар ўтказиш.

3. Туман СЭС, коммунал фойдаланиш бошқармаси раҳбарларининг атроф-муҳит тозалиги борасида олиб бораётган ишлари юзасидан ҳисоботи.

Масъул: У. Норқулов, Х. Тўхтамуродов ва комиссия аъзолари».

Иш режасининг хом-хатала, пала-партиш, номигагина тузилганлигини билиб олинг, деган мақсадда матнни тўлиқ келтирдик. Наҳотки, тумандаги мактаб, лицей ва болалар боғчаларида нотинчлик кузатилган бўлса? «Обод маҳалла йили» соғлом авлодни аҳолининг барча қатламларида, айниқса, ёшлар орасида кенг тушунтириш ишларини олиб бориш» деган жумлада маъно борми ўзи? «Соғлом авлодни» ... кенг тушунтириш» деганда нимани тушуниш керак? Иш режаси шу қадар мавҳум доимий комиссиянинг олиб борган тушунтиришлари қандай бўлганлиги шундан ҳам маълум. Қани тумандаги ижтимоий аҳамиятга молик долзарб масалалар? Агар иш режаси комиссия аъзолари иштирокида тузилганида Кенгаш муҳокамасига киритилиши лозим бўлган йирик масалаларни ўрганиш режалаштирилмасмиди? Ҳокимиятнинг муҳокамасига тайёрланадиган масалалар назарда тутилмасмиди? Ўз мажлисларида муҳокама қилиниши керак бўлган назорат-таҳлил йўналишидаги масалалар акс этмасмиди? Ахир «Ўзбекистон Республикасида депутатларнинг мақоми тўғрисида»ги Қонунда депутатнинг ўзи сайланган доимий комиссиянинг ишида фаол иштирок этиши шартлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган-ку.

Авваламбор, доимий комиссиялар нима учун тузилади ва уларнинг ваколатлари нимадан иборат? Бу саволга Ўзбекистон Республикасининг «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонуннинг 19-моддасидан жавоб топамиз: *«Сессия муҳокамасига киритиладиган масалаларни дастлабки тарзда қараб чиқиш ва тайёрлаш, халқ депутатлари кенгаши қарорларини ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларини рўёбга чиқариш учун кўмаклашиш, ваколатлари доирасида назорат ўрнатиш мақсадида халқ депутатлари кенгаши ўз ваколати муддатига доимий ва муваққат комиссиялар тузади».*

Доимий комиссияларга энг ташаббускор, тажрибали депутатлар бошчилик қилиши керак. Раиснинг билими, ташкилотчилик қобилияти албатта, эътиборга олинмоғи лозим. Хўш, унда Бекмурод Мамедов қайси сифатларига кўра доимий комиссия раислигига танланди? Усмон Юсупов ва Баҳористон туманлари негизида Миришкор тумани ташкил этилганлигига ҳам ярим йил бўлди. Наҳотки кимдир сўраб-суриштиргандан кейин «иш режаси» тузилса? Туман ҳокимлиги ташкилий ишлар ва кадрлар масалалари гуруҳи раҳбари, ҳоким ўринбосари К. Янгибоев эса ҳалигидай хат ёзиш билангина вазифамни бажардим, деб хотиржам бўлса? Хўш, туман ҳокими Халил Соатов буни қандай изоҳлайди? Умуман, у халқ депутатлари туман кенгаши ишини қандай ташкил этмоқда? Кенгаш салоҳиятидан қай тарзда фойдаланмоқда? Айтиш керакки, у бу саволга тайёр эмаслигини гапининг бисмиллосидан билдириб қўяқолди. Негаки, у ҳокимиятнинг вакиллик органи нима эканлигини айтолмади. Шунда унга Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонунни биласиз, (билмайсиз дейиш ноқулай, албатта) уларда, жумладан Конституциянинг 99-моддасида «... ҳокимлар бошчилик қиладиган халқ депутатлари кенгашлари ҳокимиятнинг вакиллик органлари бўлиб, улар давлат ва фуқароларнинг манфаатларини кўзлаб ўз ваколатларига тааллуқли масалаларни ҳал этадилар», дейилганлигини эслатишга тўғри келди. Бунга жавобан у Аграр ва сув хўжалиги масалалари ва маҳаллий бюджет, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш масалалари доимий комиссияларининг ҳисоботларини эшитганларини, умуман Кенгаш ишини рисоладагидек ташкил қилаётганлигини айтди. Ўз навбатида унинг ўринбосари К. Янгибоев ҳоким айтиб ўтган доимий комиссияларнинг ҳисоботлари юзасидан туман кенгаши қабул қилган қарорни кўрсатди. Назаримда, мазкур қарор матнини тўлиқ келтириш лозимга ўхшайди: *«Аграр ва сув хўжалиги масалалари ва маҳаллий бюджет, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш масалалари доимий комиссияларининг ҳисоботлари тўғрисида.*

Халқ депутатлари туман кенгаши қарор қилади:

1. Халқ депутатлари туман кенгаши аграр ва сув хўжалиги масалалари ва маҳаллий бюджет, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва тадбиркорликни ривожлантириш масалалари доимий комиссияларининг амалга оширган ишлари юзасидан ҳисоботи маълумот учун қабул қилинсин.

2. Мазкур комиссияларнинг амалга оширган ишлари етарли эмаслиги таъкидлаб ўтилсин.

3. Комиссияларга ваколатлари доирасида масалаларни чуқурроқ ўрганиш, кечиктириб бўлмайдиган долзарб масалаларни туман кенгаши сессияси муҳокамасига киритиши, ишда фаолроқ бўлиши, ташаббус ва таклифлар билан чиқиш, комиссиянинг жойларда ишчанлиги ва таъсирчанлигини ошириш топширилсин.

Сессия раиси: Х. ЧОРИЕВ».

Халқ депутатлари Миришкор туман кенгашининг шу йил 6 июнда қабул қилган ушбу қарорини масалалар обдон ўрганилиб, атрофлича муҳокама қилиниб, пухта ўйланиб қабул қилинган қарор деб бўладими? Ундан қайси депутат, қайси бир доимий комиссия аъзоси ўзига тегишли хулоса чиқариб олади? Афсуски, бу саволларга қониқарли жавоб тополмайсиз.

«Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Қонуннинг 17-моддасига кўра, халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар кенгашининг асосий иш шакли сессиядир. Шундай экан, сессия муҳокамасига киритиладиган масалаларни тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳлари тузилса, депутатларга 7 кун аввал бўлажак сессия тўғрисида хабарнома ва кўриладиган масалалар бўйича ҳужжатлар лойиҳаси юборилса, масалаларни тайёрлашга имкон қадар кўпроқ депутат жалб қилинса, тегишли таклиф ва мулоҳазалар доимий комиссиялар мажлисларда кўриб чиқилса, юқоридагидек қарор пайдо бўлармиди? Асло.

Хўш, бундай расмиятчилик кимга керак? Наҳотки, қонун талаб қилганидек, иш юритиш мумкин бўлмаса? Мумкин. Бунинг учун, энг аввало, халқ депутатлари туман кенгашига бошчилик қиладиган ҳоким, аввало, ўзининг, қолаверса, кенгашнинг ваколатини билиши, ваколат доирасида иш кўриши ҳам қарз, ҳам фарз. Шунингдек, депутатларнинг ҳам «Сайландим, бўлди», «Мен депутатман», деб писанда қилиши билан ҳам иш битмайди-да. Айрим депутатлар «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонун қабул қилинганлиги, у 2004 йил 1 июлдан эътиборан амалга киритилишидан ҳам бехабарга ўхшайдилар. Бу шуни кўрсатадики, халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар кенгашларининг айрим депутатлари депутатлар мақоми тўғрисидаги Қонун моҳиятини тўла англаб етмаганлар. Ҳали ҳануз онгларида эскича қарашлар сақланиб қолган. Шунинг учун улар депутатликни мартаба, керак бўлса, ҳимоя воситаси, деб биладилар. Энди замон ўзгарди, соатингизни тўғрилаб олинг, азизлар.

Нарзулла РАВШАНОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ОҚСОҚОЛНИ ЭЛ ТАНЛАЙДИ

Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига бундан икки ярим йил аввал ўтказилган сайловда Уйчи туманидаги 57 та маҳалла оқсоқоли 107 номзод ичидан танлаб олинган эди. Туман марказидаги Алишер Навоий номли маҳалла етакчиси Садриддин Холматов ҳам лавозимга муқобиллик асосида ўтганлардан. Маълум бўлдики, маҳалладошлари уни танлаб адашишмаган экан.

Ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов давом этмоқда

— Ҳудудимизга келган кишининг орасталик, тартиб-интизомдан баҳри-дили очилади, — дейди хусусий тадбиркор Ғуломжон Болтабоев. — Ҳовлилар олдидаги гулхоналарни кўринг, барисининг тепасида Садриддиннинг ўзи турган. Ташкилотчилиги зўр, кўпчиликни ёнига олиб, ичимлик суви тармоғини таъмирлашни ҳам уддалади-қўйди.

Салкам беш минг киши истиқомат қилаётган маҳаллада оқсоқолнинг ғайрати-ю, одамларнинг уюшқоқлиги билан кўплаб муаммолар ечимини топяпти. Масалан, мактабни туғаллаб, иш қидириб юрган ёш-яланглларнинг анчасига ҳунар ўргатиб, шу ердаги устахона ва бошқа маиший хизмат шохобчаларида ишлатишмоқда. «Барс» кичик корхонаси қиз-жувонлардан эллик нафарини зардўзлик, чеварчилик билан банд қилиб қўйди.

— Бу галги сайловда яна Садриддиннинг ўзини олиб қоламиз, — дейишади қатъийлик билан маҳалладошлари.

«Шифокор» маҳалласига оқсоқоллик қилаётган Файзулло Халилов ҳақидаги фикрлардан ҳам кўнгил яйрайди. Изланиш, ташаббус кўрсатишдан чарчамайдиган йиғин раисининг интилиши билан «Шифокор» аҳли АҚШнинг Mercu Corps халқаро ташкилоти томонидан маҳалла ташаббусларини қўллаб-қувватлаш дастури доирасидаги танловда ғолиб чиқиб, каттагина грант олди. Грант маблағлари ҳудудни ободонлаштириш, коммуникация воситаларини жой-жойига қўйишда қўл келиши табиий.

Маҳалла оқсоқоли. Кичиккина бўлса ҳам Ватаннинг бир парчаси ҳисобланмиш ҳудудга бошчилик қиладиган бу лавозим соҳибига қўйилаётган талаб бир олам. Энг аввало, аҳоли ўртасида унинг обрў-эътибори, ҳурмати бўлсин, сўнгра фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари олдидаги вазифаларни уддалашга қодир бўлсин. Ҳокимият органлари ваколатларининг бир қисмини босқичма-босқич мазкур йиғинларга олиб берилаётган ҳозирги паллада бу вазифа жудаям осон эмас. Уни зиммасига олган киши билимдон, тажрибали, қатъиятли бўлсагина кўпчиликни эргаштира олади.

Сайловлар орасидаги даврда юқоридаги талабларга жавоб бермайдиган етакчилар ҳам кўзга ташланиб қолди. Жумладан, Ёркўрғон қишлоғидаги Тошлоқ маҳалласи оқсоқоли Асқаржон Зиётов вақт ўтган сари одамларнинг ишончини йўқота борди. Ўз қобиғига ўралашиб, жамоатчиликни менсимай қўйгани, кўполлиги учун шундай бўлди. Кўпчиликнинг талаби билан унинг ўрнига Одилжон Эгамовни сайлашди. Шундай ҳол Ғайрат қишлоғидаги Олмурут маҳалласида ҳам рўй берди. Маҳалладагилар Мамасоли Қаҳҳоровнинг ваъдаларига ишониб, адашишганини кейин билиб қолдилар. У кўпчилик билан ишлаш, одамларни ўз ортидан эргаштиришга қобилиятсиз чиқди.

— Оқсоқолларнинг бўлажак сайловларига ҳозирликни бошлаб юбордик, — дейди туман «Маҳалла» жамғармаси раиси Абдумутал Нажмиддинов. — Номзодлар танлашда биринчи навбатда сайловчиларнинг фикрига эътибор қаратяпмиз. Шу мақсадда туман ҳокимлигида «Ишонч» телефонлари ташкил қилдик. Бундан ташқари жойларда сайловолди рўйхатга олиш, вакиллар сайлаш ишлари бошлаб юборилди.

Бугун маҳалла катта кучга айланиб, жамиятда ўз ўрнини топиб олган чинакам бошқарув органига айланди. Давр унинг етакчиси ҳам шунга яраша бўлишини тақозо этмоқда. Бир юз етмиш минг аҳоли истиқомат қиладиган Уйчи туманида сайловларни ана шу мезон билан ўтказиш чора-тадбирлари кўрилаётгани энг фаол ва қобилиятли кишилар оқсоқол бўлиб қолишларига кафолат яратади.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ИСЛОМ ТИНЧЛИК,

16 ноябрь — Халқаро бағрикенглик куни

Дунёдаги барча етакчи динларнинг асл мақсади тинчлик, тотувликка чорлаш экани умумэътироф этилган далилдир. Аммо бугунги кунда террористик ташкилотлар ўз фаолиятларини дин ниқоби остида амалга оширишга уринмоқда.

*Сўнгги йилларда халқаро доирада "ислом терроризми" деган хато тушунчанинг юзага келгани турли оммавий ахборот воситаларида бир неча бор таъкидланди. Қатор хорижий давлатлар раҳбарлари ва йирик сиёсатшунослар ўз чиқишларида исломнинг терроризм билан алоқаси йўқлиги, ислом ниқоби остида террористик фаолият билан шуғулланаётганлар эса **"онгсиз мутассиб"**лардан бошқа ҳеч ким эмаслигини қайд этишганди.*

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2002 йил 5-6 июнь кунлари Имом ал-Бухорий ёдгорлик мажмуасида ўтказилган «Ислом ва дунёвий-маърифий давлат» мавзуидаги халқаро илмий-назарий анжуман иштирокчиларига йўлланган табригида, жумладан, шундай дейилган: «Муқаддас ислом динини ғаразли мақсадларда сиёсийлаштириб, ундан ҳокимият учун кураш, мафкуравий қурол сифатида фойдаланиш сингари салбий ҳолатларнинг кучайиб бораётгани бугун замон олдимизга қўяётган бундай оғир ва таҳликали муаммоларнинг ечимини топиш ҳаётий заруратга айланаётганидан далолат беради».

Афғонистондаги толибон тузуми ва «ал-Қоида» ташкилотига қарши уруш эълон қилган Америка Қўшма Штатлари **"Биз исломга эмас, террорчиликка қарши курашамиз"** деб, бу икки тушунчанинг алоҳида ишлатилиши зарурлиги ва уларни бирга қўллаш хато эканини қайд этган эди. Мудҳиш сентябрь воқеаларидан сўнг Саудия Арабистонидаги "Ислом фиқҳ кенгаши" 2002 йил 5 январь куни ўзининг 16-конференциясида **"Террорчилик, бу — бутун инсониятга қарши ҳурматсизлик белгиси. Террорчилик хатти-ҳаракатлари ислом дини ақидаларига мос тушмайди ва исломнинг асл мақсадларидан бири — дунёда тинчлик ўрнатиш тушунчасига тамоман зидлиги билан ажралиб туради"**, — деб таъкидлаганди.

"Террор" сўзининг луғавий маъносига эътибор қаратилса, у лотин тилидаги "terrere" сўзидан келиб чиққан бўлиб, "қўрқитиш" деган маънони англатади. "Террорчи" эса "қўрқитувчи", замонавий тил билан айтганда, "террорчилик хатти-ҳаракатида иштирок этувчи шахс" тушунчасини билдиради.

Бугуннинг гапи

Бировнинг чўнтагига қараш, ундаги пулнинг нимага сарф қилинаётганлигига қизиқиш ўзбекона қадриятларга тўғри келмайди. Мабодо бу ҳақда сизу биздан сўрасалар, «Ишлаб маблағ топибдими, қандини урсин! Энди уни қандай сарфлаш ўзининг иши!» — деймиз.

Қизиқ, ўша пултопармонларнинг ўзлари қандай фикрдалар? Кейинги пайтларда улар ўртасида «Пешона терим билан топган даромадимнинг бир қисмини давлат солиқ сифатида олиб қўйди. Ҳатто «Розимисан?» деб сўрамадиям-а? Мамлакатимизда менга ўхшаганлар жуда кўп бўлса, давлат шунча пулни нима қиларкин? Фуқаролар ва хўжалик юритувчи субъектлардан олинган солиқлар ҳамда бошқа тўловлар қаёққа кетаяпти? Улар нималарга сарфланаяпти?» деган саволлар кўпайиб қолди. Нима бу? Азалий қадриятлардан воз кечишми? Ёки солиқ тушумлари ҳақидаги қонунлар, меъёрий ҳужжатлардан бехабарликми?

СОЛИҚЛАР ҚАЁҚҚА САРФ БЎЛАЯПТИ?

Нима десангиз денг-у, аммо фуқароларимиз онгида юқоридаги саволларнинг пайдо бўлганлигидан биз жуда хурсандмиз. Нима учун? Шунинг учунки, ана шу саволлари билан меҳнаткаш халқимиз, энг аввало, ўз пешона тери билан топилган маблағнинг бир қисми солиқлар ҳамда тўловлар шаклида давлатнинг ғазнасига ўтказилганига бефарқ қарамаётганлигини англатади. Агар илгари, шўролар даврида «Давлатнинг ихтиёрига ўтган маблағнинг тақдири мени қизиқтирмайди. Давлат бу маблағларни нима қилса, қилаверсин!» дегувчилар кўплигини ҳисобга олсак, бугунги одамлар ҳам, замон ҳам ўзгаргани аён бўлади. Гапнинг лўндасини айтадиган бўлсак, машаққатли меҳнатимиз эвазига топилган маблағнинг тақдирига бефарқ қараш инсофдан эмас. Ҳатто жуда катта мол-мулк, яъни бойликка эга бўлган Хўжа Аҳрор Вали ҳам бу борада оқилона иш юритган. Тўғри, ушбу масалада ҳотамтойлик қилиш ҳам ярашмайди. Қолаверса, бозор иқтисодиётининг талаблари айни шуни тақозо этмоқда.

Хўш, сизу биздан олинган солиқлар ёки тўловларни давлат қайси мақсадларга ишлатаяпти?

Келинг, бу саволга жавоб беришдан аввал 2003 йил учун Давлат бюджетининг «Даромадлар» ва «Харажатлар» деб номланган қисмларига эътибор қаратайлик. Хусусан, «Даромадлар» қисмига 2309000,0 млн.сўм маблағнинг тушиши режалаштирилган бўлса, «Харажатлар»га эса 2492506,9 млн. сўм сарфланиши кўзда тутилган.

И-я!.. Бу ёғи қандоқ бўлди? Давлат сизу биздан олган маблағга қараганда кўпроқ маблағни харж қилаяпти-ку! Доно халқимизнинг «Даромадга яраша буромад», «Кўрпангга қараб оёқ узат!» деган гапларининг тескариси эмасми бу? Йўқ, аслида бу бор гап.

Шу ўринда ҳаммага тушунарли бўлиши учун, 2003 йилги Давлат бюджетининг «Харажатлар» қисмидаги маблағни шартли равишда 100 сўмга тенглаштириб, унинг қандай мақсадларга сарфланганлигини аниқлаб чиқсак, бизнингча, мақсадга мувофиқ бўлади.

«Харажатлар»да ўша 100 сўмнинг 38,2 сўми ижтимоий-маданий тадбирларни, яъни маориф (25,9 сўм), соғлиқни сақлаш ва спорт (9,4 сўм), фан, маданият ва оммавий ахборот воситалари (1,7 сўм) ҳамда ижтимоий таъминотни (0,4 сўм) молиялаштиришга мўлжалланган. Унинг 7,8 сўми аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга, яъни болали оилалар ва кам таъминланган оилаларга нафақалар (5,9 сўм) ҳамда аҳоли учун ижтимоий аҳамият касб этган хизматлар нархидаги фарқларни қоплашга (1,2 сўм) сарф этилиши кўзда тутилган. Иқтисодиётга харажатлар 11,6 сўмни, марказлаштирилган инвестицияларни молиялаштириш харажатларига 12,5, давлат ҳокимияти, бошқарув органлари ва суд органларини сақлашга 1,74, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини сақлашга 0,5, Вазирлар Маҳкамасининг заҳира жамғармасига 1,36 ва бошқа харажатларга 26,1 сўм сарфланиши режалаштирилган. Булар Олий Мажлис сессиясида қонун сифатида қабул қилинган. Ана шу йўналишлар ва маблағлар мустақил давлат, уни ушлаб туриш ва ривожлантириш учун керакми? Албатта, зарур! Лоақал ижтимоий-маданий тадбирларни молиялаштиришга ва аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган сарф-харажатларни олиб кўрайлик. Бу, эътибор берган бўлсангиз, «Харажатлар»да асосий қисмни ташкил этади. Шунинг ўзиёқ ҳозирги мураккаб бир шароитда ҳукуматимиз ўзга давлатлардан фарқли ўлароқ, фуқароларини ўз ҳолига ташлаб қўймаётганини, уларнинг тақдирига бефарқ қарамаётганини, «Ўз аравангни ўзинг торт!» қабилида иш тутмаётганини кўрсатмайдими? Бир тузумдан иккинчи бир тузумга ўтиш осон эмаслиги ҳаммага маълум. Шундай шароитда жамият аъзолари елкасига ҳаддан зиёд оғир юк тушмаслиги тўғрисида қайғурилиб, аҳолининг ижтимоий гуруҳлари ўртасида кескин фарқ бўлишига йўл қўйилмаётгани энг тўғри йўлдир.

Ёки, дилингизда борини очиқ айтаверинг, қилинаётган харажатларнинг қай бири сизни қониқтирмаяпти? Нимаси ўзгартирилсин? Қай бири қисқартирилсин? Қайсиси кўпайтирилсин? Ишончимиз комилки, бу саволларнинг бирортасига ақли расо одам ҳеч қандай эътироз билдира олмайди. Шундай эмасми?

Сезиб турибмиз, «Харажатлар»да «бошқа харажатлар»га ажратилган маблағнинг нисбатан кўплиги айримларни, бироз бўлса-да, ўйлантириши мумкин. Хўш, ана шу «бошқа харажатлар»нинг ўзи нималардан иборат?

Буни, албатта, мутахассислар яхши тушунадилар. Сиз ҳам билиб қўйинг: уларнинг каттагина қисми мамлакатимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга, яъни сиз билан бизнинг хавфсизлигимизни, фарзандларимизу ота-оналаримизнинг тинч-осойишта яшашини, уруш, қирғинбаротлик, беҳуда қон тўкишлар, хонавайронлик келтириш нималигини билмасдан яшашимизни таъминлашга қаратилган. Айни шу йўналишга катта миқдорда харажатлар қилинаётганлиги учун, юртимизда осойишталик, тинчлик, хотиржамлик ҳукм сураяпти. Буни бутун дунё ҳамжамияти тан олаяпти. Кўпчилик ҳатто ушбу реал воқеликларга ҳавас билан қараяпти. Тўғри-да, рэкетчилар (йўлтўсарлар) ҳар қадамда меҳнаткаш халқимизнинг йўлини тўсмаяпти. Фуқароларимизнинг мол-мулклари зўравонлик йўли билан талон-торож қилинмаяпти. Болалар ўғирланиб, ота-оналар қон қақшатилмаяпти. Тадбиркорларимиз ёки уддабурон ишбилармонларимиз дунёнинг кўп жойларида рўй бераётган «буюртмали ўлим» нима эканлигини ўз иссиқ жонлари орқали сезиб кўрганлари йўқ. Ундай кунларни худо тескари қилсин. Нима дедингиз, бундай мақсадларга эришиш учун давлатнинг «Харажатлар»ига зарур бўлган миқдорда тегишли маблағлар ажратилмасинми?

Яна бир гап. 2003 йилда ўша 8 йўналишга сарфланадиган харажатларнинг энг кам миқдори 12 миллиард 750 миллион сўм этиб белгиланган бўлса, энг кўп миқдори эса 953 миллиард 650 миллион этиб режалаштирилган. Шунча маблағни бир йил давомида топиш ва сарфлашни кўз олдингизга келтиринг-а?

Кўриниб турибдики, айримлар ўйлаётганидек, тўлаган солиқларимизни давлат «еб» кетаётгани йўқ. Бошига «ёстиқ» ҳам қилмаяпти. «Бирор-бир оғир куниmга яраб қолар!» деб «босиб» ётгани ҳам йўқ. Уларни ҳар биримизга бошқа бир шаклларда — иш ҳақи, пенсия, нафақа, стипендия тарзида қайтариб бераяпти. Қайтарганда ҳам олганидан кўпроқ қилиб қайтараяпти.

Шундай экан, мавжуд воқелик айни шундан иборат бўлиб турган бир пайтда давлат ҳисобидан маблағлар ажратилаётганда уларнинг ўз эгаларига тўлиқ ҳажмда бориб етиши тўғрисида, солиқ ва тўловларни ўз вақтида тўлаш ҳақида, ким бўлишимиздан қатъи назар, ҳар биримиз қайғурсак, меҳнаткаш халқимизнинг косасини оқартиришга ҳаракат қилсак, нафсимиз ҳакалак отиб кетмаса, ишонинг, эртанги кунимиз бугунгидан-да яхшироқ бўлади.

Тоҳир МАЛИКОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси «Бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари» факультетининг декани, иқтисод фанлари доктори, профессор.

Премьера олдидан

Мустақил юрт ғалласи ҳақида фильм

Мамлакатимиз истиқлолга эришган дастлабки йиллардаёқ Президентимиз Ислом Каримов турли соҳаларда, жумладан, қишлоқ хўжалигида мустақилликка эришиш жуда зарур эканлигини алоҳида таъкидлаган эди. Чунки элу юрт дастурхони тўкинлиги мустақилликдан кўзланган олий мақсад бўлиб, шу мақсадда ғаллани четдан келтирмасдан, ўз она-еримизда етиштиришни ҳаётнинг ўзи тақозо этарди. Бунинг учун эса барча имкониятлар мавжуд эди.

Мана, бугунга келиб, юртимизда ғаллачилик соҳасида мисли кўрилмаган натижаларга эришилди. Бу ҳақда, хабарингиз бор, «Ўзбекистон» нашриёти томонидан шу йил чоп этилган «Мустақил юрт ғалласи» номли китобда атрофлича фикр юритилган.

Яқинда эса Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг «Ўзбектелефильм» студияси ижодкорлари ҳам савобли ишга қўл уриб, юртимиз ғаллакорлари ҳақида «Тўкинлик» номли тўлиқ метражли ҳужжатли фильмни «Кодак» кинотасмасига туширишди. Соҳанинг ривожланиш жараёни билан боғлиқ масалаларнинг мазкур студияда тасвирга кўчирилиши халқимизнинг юртимизда юз берган буюк ўзгаришлар билан янада яқинроқ танишишига имкон яратади. Юртбошимизнинг «Йилдан-йилга 60-80 центнердан ғалла етиштираётган деҳқонларни кўриб, дилим яйрайди ва уларни бағримга босиб, «Қўлларингиз ҳеч дард кўрмасин, дегим келади» деган сўзлари эса ғаллакору деҳқонларнинг ғайратларига-ғайрат қўшиши, шубҳасиздир.

«Тўкинлик» фильмининг муаллифи — ёзувчи Шойим Бўтаев, режиссёри — Шуҳрат Бизаатов, оператори — Марат Солиев. Эътиборлиси, ушбу ижодий гуруҳ танланган мавзуни атрофлича ёритишга ҳаракат қилган. Ва энг муҳим воқеаларни тасвирга олишга эришган. Фильмда, шунингдек, юртимизда ғаллачиликнинг тарихи ҳақида ҳам сўз юритилади.

«Тўкинлик» фильми Ўзбекистон телевидениесининг «Ўзбекистон» канали орқали 17 ноябрь, душанба куни соат 22.15 да намойиш қилинади. Дастурхонимиз тўкинлиги, ризқу рўзимиз бутунлиги ҳақидаги бу фильмни томоша қилишга таклиф этамиз.

Ўз мухбиримиз.

"TEZINTOM" ЎЗБЕКИСТОН-ГЕРМАНИЯ ҚК

TEZINTOM

ЎЗ ХАРИДОРЛАРИГА ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ҚУРИЛИШ АНЖОМЛАРИНИНГ ЎТА ЗАМОНАВИЙ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

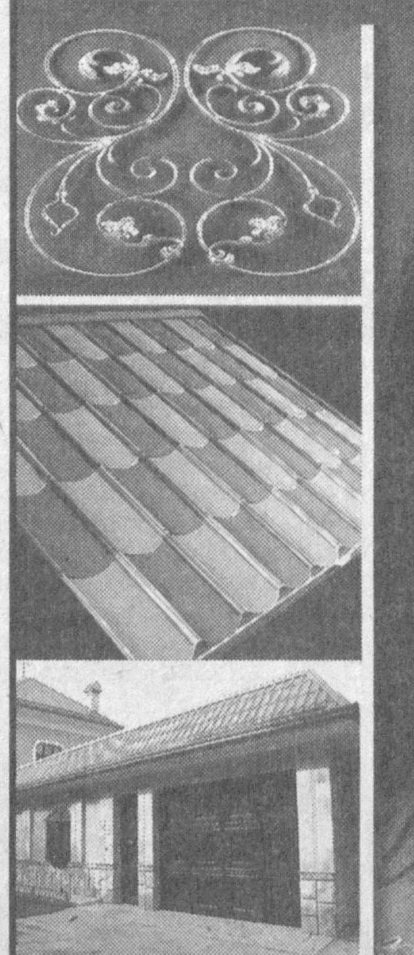

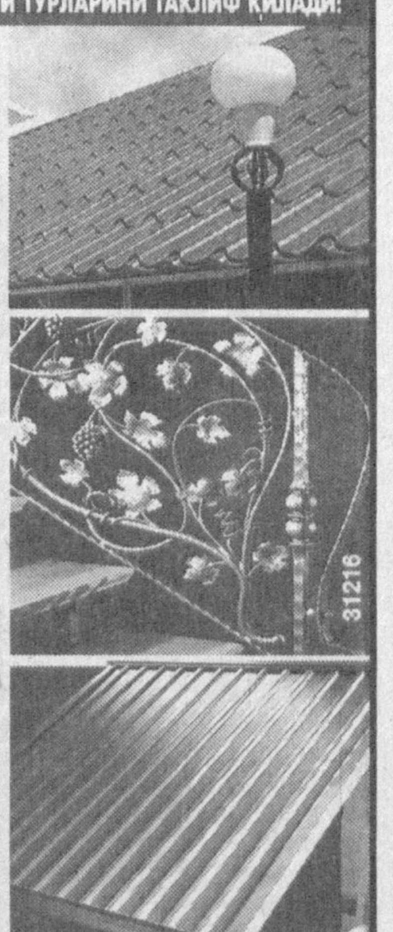

ТУРЛИ РАНГДАГИ ЎТА ЗАМОНАВИЙ ТОМ ЁПКИЧ АНЖОМЛАРИДАН ИБОРАТ БЎЛМИШ ТОМЛАР ТЎЛИҚ КОМПЛЕКТЛАРИНИ ТОПШИРИШ

- Варақсимон ва доналик металлочерепицалар
- Майда тароқли уч хил турдаги профнастил (профил баландлиги 19 мм)
- Кўп турдаги аксессуарлар (том пардози элементлари). Металлочерепица ва профнастил узунлиги 0,95 дан 12 метргача. 1 квадрат метр маҳсулотнинг вазни 4, 5 кг. Том анжомларини барчаси ғарб ускуналарида чет эл хомашёсидан тайёрланади.

ДЕВОР ВА ОСМА ШИФТ ДЕКОРАТИВ ПАНЕЛЛАРИ, ЎРНАТГИЧ ЭЛЕМЕНТЛАРИ БИЛАН БИРГАЛИКДА

Турли рангдаги полимер қопламалик, қалинлиги 0,5 ммлик пўлатдан ясалган.

Гўзал ва ишончли

ТУРЛИ РАНГДАГИ ПОЛИМЕР ҚОПЛАМАЛАРИ БИЛАН БЕЗАК БЕРИШ

"МЕЕН" (Германия), фирмаси технологияси асосида агрессив муҳитта металл ва электр ўтказувчи пластмасса маҳсулотларига.

ГЕРМАНИЯНИНГ "НЕВО" ФИРМАСИ УСКУНАСИДА ТАЙЁРЛАНГАН ЮКСАК БАДИИЙ САВИЯДАГИ НОЁБ МЕТАЛЛ МАҲСУЛОТЛАРИ

Жимжимадор панжаралар, суянчиқлар, гаройиб дарвозалар, қандиллар ва бошқа гўзал буюмлар.

Манзил: Тошкент ш., Муҳитдинов к., 1(ТОЭМЗ–1). Мўлжал: "Буюк Ипак йўли" м. ст.

"ТЕЗИНТОМ" қўшма корхонаси маҳсулотларининг нархлари сезиларли камайтирилган

Тел.: (998-71) 162-42-47, 162-78-59, 162-42-74. Факс 162-41-05. E-mail: tezintom@globalnet.uz

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармасининг

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

таклов савдоси эълон қилади.

Объектлар номи:

1. Марғилон шаҳрида 825/200 ўқувчи ўрнига мўлжалланган академик лицей қурилиши (калити билан).
2. Фарғона шаҳри, Қиргули туманида 825/200 ўқувчи ўрнига мўлжалланган академик лицей қурилиши (калити билан).

Қурилиш ишларини тугаллаш муддати — 540 кун.
Буюртмачи — Фарғона вилояти академик лицей ва профессионал коллежлари қурилиш дирекцияси.
Манзили: Фарғона шаҳри, Мадалиев кўчаси, 13-уй. Телефонлар: 24-54-57, 24-02-79.
Қурилиш ишлари давлат инвестиция маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

Ташкилот ва корхоналар қуйидаги шартларга мос келишлари керак: етарли касбий ва техникавий малака, объект қийматининг камида 20% миқдорида айланма маблағига (захирадаги қурилиш материаллари билан бирга) ёки бундай маблағларни тақдим қилишга банк кафолатномаси мавжудлиги, молиявий имкониятларга, ишчи кучи ресурсларига, шартнома тузишга лаёқатли юридик ҳуқуққа эга, ўхшаш объектларни қуриш бўйича тажрибаси борлиги ва ишончли бўлишлари шарт.

Савдода қатнашиш ва танлов ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — пудрат савдоларини ташкил этиш (тендерлар) бўйича республика бошқармасининг Фарғона вилояти филиалига қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилиш мумкин:

Фарғона ш., А.Навоий к., 29-«А» уй
(Фарғона вилояти архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси).
Тел./факс: 26-43-19, 26-82-93.

Бир тўплам танлов ҳужжатларининг нархи — 50 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда оферталарни очиш куни ва вақтигача қабул қилинади. Таклифлар очилиши эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб 30 кундан кейин қуйидаги манзилда ўтказилади: Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-«А» уй (Фарғона вилояти архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси).

ЭНГ ЯХШИ ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРИ

БУХОРО. (ЎзА мухбири Илҳом САФАР)

Вилоят ички ишлар бошқармаси "Бухарский вестник" газетаси билан ҳамкорликда "Йилнинг энг яхши профилактика инспектори" танловини ўтказди.

Журналистлар йил давомида вилоятнинг барча шаҳар ва туманларидаги милиция таянч пунктлари фаолияти билан танишиб, профилактика инспекторларининг маҳалла билан алоқаси, жиноятчиликнинг олдини олиш борасидаги ишларини ёритиб борди.

Танлов якунида Коғон туман ички ишлар бўлимига қарашли 42-милиция таянч пункти ходими Сирожиддин Файзиев "Йилнинг энг яхши профилактика инспектори" деб топилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 13 ноябрдаги «Ярмарка савдосини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 391-сонли қарори ва 30.10.2003 йил 04-7-78-сонли кўрсатмасига биноан,

шу йил 18-21 ноябрь кунлари Тошкент шаҳридаги «Ўзкўргазмасавдо» акционерлик жамиятининг катта павильонида

«Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг», «ЎзМАДпарранда» холдинг компаниялари, «Ўздонмаҳсулот» давлат акционерлик корпорацияси, «Озиқовқатсаноат», «Ёғмойтамакисаноат» уюшмалари, «Ўзгўштсутсаноат» давлат акционерлик уюшмаси ва «Ўзбексавдо», «Ўзбекбирлашув» акционерлик компаниялари томонидан

2004 йилда ишлаб чиқариладиган
- сут;
- гўшт ва гўшт маҳсулотлари;
- қандолат ва макарон маҳсулотлари;
- спиртли ва алкоголсиз ичимликлар,
- консервалар,
- қуруқ ва қайта ишланган мева-сабзавот

ҳамда бошқа озиқ-овқат маҳсулотларига

республика ҳудудида жойлашган, мулкчилик шаклидан қатъи назар, истеъмолчилар билан шартномалар тузиш улгуржи-савдо ярмаркаси ўтказилади.

«Ўзбексавдо» акционерлик компанияси.

Ярмарка манзили: 700174, Тошкент ш., Беруний к., 417-уй. Телефонлар: 139-46-97, 139-49-00.

Ташкилот ва корхоналар диққатига!

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси танлов савдоларини ташкил этиш бўйича республика бошқармасининг АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

қуйидаги иншоотларга пудратчи ташкилотларни танлаш бўйича танлов савдолари эълон қилади:

1. Балиқчи туманининг Улуғбек номли ширкат хўжалигида 750 ўқувчи ўрнига мўлжалланган иқтисод касб-ҳунар коллежи қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил август.
2. Андижон туманида 640 ўқувчи ўрнига мўлжалланган 15-сонли мактаб қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил август.
3. Қўрғонтепа туманининг Қорасу қишлоғида 420 ўқувчи ўрнига мўлжалланган 4-сонли мактаб қурилиши. Қурилиш ишларини тугаллаш муддати — 2004-2005 йиллар.
4. Шаҳрихон тумани, «Бўстон» ширкат хўжалиги, Чужа қишлоғида қишлоқ врачлик пункти қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил II-чорак.
5. Қўрғонтепа тумани, «Истиқбол» ширкат хўжалиги, Ободон қишлоғида қишлоқ врачлик пункти қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил II-чорак.
6. Хўжаобод тумани, Бобур номли ширкат хўжалиги, Гари-гура қишлоғида қишлоқ врачлик пункти қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил II-чорак.
7. Марҳамат тумани, Т.Мирзаев номли ширкат хўжалиги, Найман қишлоғида қишлоқ врачлик пункти қурилиши. Бажариш муддати — 2004 йил II-чорак.

Буюртмачи — вилоят ҳокимлигининг капитал қурилиш бўлими.
Манзили: Андижон шаҳри, Навоий шоҳкўчаси, 45-уй. Телефон: 25-25-61.
Қурилиш ишларини молиялаштириш давлат марказлашган капитал маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Танлов савдоларида қатнашиш учун талабгорлар қуйидаги шартларга: танлов савдолари предметининг 20 фоизи миқдоридаги айланма маблағларнинг ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни беришга банк кафолатномасига, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурсларига ва мутахассисларнинг мавжудлигига, етарли касбий ва техникавий малака, молиявий имкониятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик-муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларга эга, тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.

Савдода қатнашиш ва танлов ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — танлов савдоларини ташкил этиш (тендерлар) бўйича республика бошқармасининг Андижон вилояти филиалига қуйидаги манзил бўйича мурожаат этиш мумкин:

Андижон шаҳри, Б.Ҳакимов кўчаси, 14-«А» уй. Тел./факс: 24-72-79.

Бир тўплам танлов ҳужжатларининг нархи — 50 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда қабул қилинади. Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати. Танлов савдолари эълон матбуотда чоп этилгандан 30 кун ўтганидан сўнг юқорида кўрсатилган манзилда ўтказилади.

ТОТУВЛИККА ДАЪВАТ ЭТАДИ

"Терроризм" Буюк Британиянинг "Замонавий инглиз тили" луғатида **"Мафкуравий ёки сиёсий сабаблар билан жамият ёки давлатларга қарши чиқиш мақсадида бир шахс ёки уюшган гуруҳ томонидан куч ишлатиш хатти-ҳаракатларининг ноқонуний амалга оширилиши ёки шу мақсадда тузилган режа"** деб изоҳланган.

Ислом дунёдаги бошқа етакчи динлар каби тинчлик, тотувлик ва бағрикенгликка даъват этади. Ислом дини ҳеч қачон одам ўлдиришни қўллаб-қувватламаган ва ёмонликка ёмонлик билан жавоб қайтариш тушунчасини илгари сурмаган. Аксинча ёмонликка ҳам яхшилик билан жавоб қайтариш зарурати тарғиб этган. Аммо, баъзи оммавий ахборот воситаларининг «ислом» ва «террорчилик» тушунчаларини ёнма-ён ишлатиши курраи заминимизнинг турли чеккаларида ислом динига эътиқод қилувчилар томонидан катта эътирозлар билдирилишига сабаб бўлди.

Масалан, АҚШда чоп этилган Майкл Сайлснинг "Ислом ва террорчилик" китобида мусулмонларнинг террорчиликка мойиллиги ҳақида гап боради. Интернет саҳифаларида турли дин вакилларининг шу каби фикр-мулоҳазалари ва бошқа дин вакилларига отилган туҳмат тошларига тўла мақолаларни тез-тез учратиш мумкин.

Умуман олганда, исломнинг террорчиликда айбланиши уни нотўғри англаш натижасидир. Америкалик профессор Отто Хелвег "Террорчилик ва дин" мақоласида террорчилик аслида насронийлар томонидан салб юриши даврида амалга оширилганини таъкидлайди. Туркиялик олим Хорун Яҳё **"Агар дунё миқёсида исломий таълим-тарбия тўғри йўлга қўйилса, турли оқимлар ва гуруҳлар юзага келишининг олди олинган бўларди"**, деган фикр билан ислом таълимига жиддий эътибор қаратиш ва яширин исломий мадрасаларга чек қўйиб, ислом динидаги ёш авлодга таълим олиш учун қулай шароитлар яратиб беришни таклиф қилади.

Хорун Яҳёнинг фикрича, ислом дини террорчиликнинг ўчоғи эмас, балки унинг ечими сифатида эътироф этилиши керак. **«Қуръони Каримнинг ҳеч қайси ояти террорчиликка террорчилик, ёвузликка ёвузлик билан жавоб қайтаришга чақирмайди, аксинча, Қуръон аҳиллик, биродарликка даъват қилувчи илоҳий китобдир»**, — деб ёзади Хорун Яҳё «Ислом — террорчилик ечими» номли мақоласида.

2002 йилда АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси ҳомийлигида Тошкентда ўтказилган "Ислом ва бугунги жамият" мавзуидаги семинарда АҚШнинг Жоржтаун университети ислом дини масалалари бўйича қўмита раиси Имом Яҳё Ҳинди ҳам исломнинг софлигини сақлаб қолишда диний таълимга эътибор қаратишнинг ўрни нечоғлик муҳим эканини таъкидлаган ва Ўзбекистонда очилган Тошкент ислом университети фаолиятига юксак баҳо берган.

Дарҳақиқат, аҳолисининг 90 фоизидан зиёд қисмини мусулмонлар ташкил этадиган Ўзбекистон ҳам террорчилик муаммосига бефарқ қараётгани йўқ.

Президент Ислом Каримов Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тўққизинчи сессиясида жаҳон ва минтақамизда диний соҳада рўй бераётган воқеаларни таҳлил қилар экан, **"муқаддас ислом динимизни бузиб талқин қилаётган кимсалардан уни ҳимоя қилиш, исломнинг асл моҳияти эзгулик ва тинчлик эканини халқимизга етказиш"** лозимлигига урғу берганди.

Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси, муфтий Абдурашид қори Баҳромов эса ўтган йили Рамазони шариф муносабати билан мамлакатимиз мусулмонларига йўллаган табригида қуйидаги сўзларни келтирган: **"Ҳаниф ислом динини "бузғунчи исломчилар"дан асраш учун огоҳлик ва ҳушёрлик керак. Сўнгги пайтларда ер юзидаги инсонлар осойишталигини бузиб, тинчликка раҳна солаётган диний мутаассибчиликдан ислом динини ҳимоя этиш барчамизнинг бурчимизга айланди"**.

Ўзбекистон Марказий Осиёнинг бошқа давлатлари каби ислом дунёсининг ажралмас қисмидир. Шундай экан, мустақилликдан сўнг юртимизда амалга оширилган ишлар ва диний эркинлик борасида қабул қилинган қарорлар диний қадриятларимизнинг қайтадан қарор топиши учун имкон яратди.

Ўзбекистон Республикасининг "Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида"ги қонуни мамлакатимизда барча динларнинг эркин фаолият юритиши учун ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда. Бу эса бошқа динларни камситмаган ҳолда ислом динининг жамиятимиздаги мавқеини янада мустаҳкамлашга омил бўлмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистонда юздан ортиқ миллат ва 15та турли конфессия вакиллари аҳил ҳаёт кечиришмоқда. Ўзбекистон қонунчилиги аҳолининг миллий-этник таркиби ва диний қарашларини ҳисобга олган ҳолда, уларнинг тенг ҳуқуқларини таъминлаган ва ҳеч қайси миллат ёки дин вакилини камситишга йўл қўймаган. Ана шу хусусиятлар ва мамлакатимизда яшовчи халқларнинг қонида мавжуд бағрикенглик анъанаси Ўзбекистондаги эътиқод эрки кафолатларининг бутун жаҳонга ўрнак бўларли даражада эканини исботлайди.

Авазбек БЕРДИҚУЛОВ,
«Жаҳон» АА шарҳловчиси.

Тошкент вилояти ҳокимлиги капитал кооператив ва якка тартибдаги уй-жой қурилиш бош бошқармаси тугатилади. Даъволар эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги телефон орқали қабул қилинади: 34-50-46.

ЎзР. ФА Физиология ва биофизика институти жамоаси овқат ҳазм қилиш физиологияси лабораториясининг мудири, биология фанлари доктори Баҳодир Содиқовга волидаи муҳтарамаси

САНОБАР аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзгеонефтгазқазибчиқариш» акциядорлик компанияси меҳнат жамоаси «Андижоннефть» очиқ акциядорлик жамияти бош геологи

Абдуманноб ВАҲОБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти жамоаси фалсафа кафедраси мудири, доцент Абдулла Насриддиновга онаси

САВРИНИСО аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзиртаъмирқурилиш» уюшмаси жамоаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари Мусо Муродовга онаси

ТЎРАХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Мардлар қўриқлайди Ватанни

- ***Профессионал армия сари***
- ***Ҳарбий хизматдаги имтиёзлар***
- ***Шораҳмат ака нимадан фахрланади?***
- ***«Ўғлим хизмат жойида қолди!»***

МУҚАДДАС БУРЧ

Армия борасидаги ислоҳотларнинг кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотгани бежиз эмас, албатта. Зотан, бу балоғат ёшига етган, Ватан олдидаги бурчини ўташга шайланаётган ҳар бир йигит учун яратилган имкониятдир. Қолаверса, бугун жойлардаги мудофаа бўлимларидан чақирилаётган ҳар бир йигит тиббий кўрикда обдон текширилади, оилавий шароити ўрганилади. Илгаригидай кўр-кўрона, номигагина текширишлар, қоғозни тўлдириш учун чақирилувчига шунчаки қараб қўйишлар йўқ. Ота-оналар ҳам фарзандини йиллаб эмас, атиги ўн икки ой хизматга жўнатишади, имкони борлар эса ўғли хизмат қилаётган жойга бориб келишмоқда.

Хўш, ҳарбий хизмат турларининг амалиётга оширилиши, тизимдаги янгиланишлар жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотаётган экан, бу жараён айни пайтда хизматга чақирилаётган, ҳарбийда ўз йигитлик вазифасини ўтаётганларда қандай таассурот қолдирмоқда? Биз қуйида ана шу саволларга жавоб топишга ҳаракат қилдик.

— Мен мактабни битириб ўқишга кирмоқчи бўлдим ва ҳужжатларимни олий ўқув юртларидан бирига топширдим, — дейди биз билан суҳбатда ўзини сирдарёлик Равшан деб таништирган йигит. — Аммо етарлича балл тўплай олмадим. Энди нима қилсам экан деб юрган пайтимда уйимизга чақирув қоғози келди. Тиббий кўрикдан, барча босқичлардан ўтиб мана хизматга келдим. Бир йил ўтади, кетади. Бу вақт мобайнида мен ҳам Ватан олдидаги бурчимни ўтаётганимдан, ҳам бир неча дўстлар орттиришимдан мамнунман. Энг муҳими, ҳарбий хизматни ўтаганларга бир қанча имтиёзлар борлигини эшитиб, роса хурсанд бўлдим. Масалан, хизматни яхши ўтаб, бу ердан тавсиянома билан қайтганлар бирор ўқув юртига кириш учун имтиҳон топширса унга маълум фоиз балл берилар экан.

— Дарҳақиқат, бугун ҳарбий тизимда ишлаётган, у ерда хизмат қилаётганларга ҳукуматимиз томонидан бир қанча шарт-шароитлар яратилмоқда,- дейди Зангиота туман мудофаа ишлари бўлими бошлиғи, подполковник Илҳом Ғаниев. — Ҳарбий хизматнинг янги тури сафарбарлик резерви ҳақида гапирганда, энг аввало, унинг ниҳоятда афзал ва қулайлигини таъкидлаш жоиз. Бу хизматни ўтовчилар белгиланган суммани тўлашгач, бир ойлик йиғинда қатнашадилар ва ҳарбий хизматни тўлиқ ўтаган йигитлар қатори ҳарбий гувоҳномага эга бўладилар. Яқинда бир даврада ана шу хизмат тури ҳақида гап борди. У ердагилардан биттаси: "Бир ойлик хизмат яхши экан-у, лекин унинг ҳарбий гувоҳномасини олганлар солиқ, божхона ва бошқа идораларда ишлаши мумкинмикан?" деб қолди. Мен у кишига бундай гувоҳномани қўлга киритганлар муддатли ҳарбий хизматни ўтаганларга қанақа имтиёз берилган бўлса, уларга ҳам шундай имкониятлар яратилганини тушунтирдим.

...Мактабда ўқиган йилларимизда Шораҳмад исмли қишлоқдошимизга ҳавасимиз келарди. Чунки у келажакда ҳарбий соҳада ишлаш учун ўқир, онда-сонда қишлоққа чиройли ҳарбий кийимда келиб кетарди. У ҳали ўттизга ҳам кирмаган, айни пайтда майор унвонига эга, Қуролли Кучлар сафида масъул хизматда. Гап-сўзлари теран, юриш-туриши ўзига ярашган. Шораҳмад акани яқинда кўриб қолдим ва биринчи берган саволим шу бўлди:

— Профессионал армия сари интилиш қандай?

— Жудаям яхши, — дадил жавоб қилди у. — Ҳадемай ҳар томонлама талабга жавоб берадиган аскарлари бор армияга эришамиз. Дунёга чиқамиз. Мен бу гапларни ўзим шу соҳада ишлаётганим учун айтаётганим йўқ. Гап шундаки, ҳукуматимиз томонидан ҳарбий соҳага берилаётган имтиёзлар кишини шундай хулоса чиқаришга ундайди. Чунки дарахтни экиб қўйиб, уни парваришламасангиз кўкармайди. Ҳамма гап эътиборда. Демак, давлат томонидан ҳарбий тизимга эътибор юксак экан, бу борада исталган чўққига етиш мумкин.

Яна бир қишлоқдошимиз бор. Исм шарифи Шарофиддин Низомов. У 1980 йилда туғилган. Ҳарбий хизматга бормасдан илгари ниҳоятда шўх, тўғрироғи гапга кирмас бола эди. Отаси доим ундан хавотирда эдики, ўғлим ишқилиб биров билан уришиб-нетиб юрмасин, дея. Ана шу осмонга сапчийдиган йигитча армияга кетди-ю, хизмат муддати тугашига яқин энди шу ерда қолиб ишлайман, ҳарбий бўламан, қабилида уйига хатлар ёза бошлади. Бундай гапни эшитган ота-онаси аввал "йўқ" дейишди, ўғилларининг хизмат жойига бориб келгач эса "майли" дейишди. "Кўриб келдим, шароити зўр экан,-деди отаси, ўғлим бекорга қоламан демаган экан, майли розиман. Фарзандим шундай юртимизга қалқон бўламан дейди-ю, мен кўнмайманми?!"

— Ўқишни яқинда битириб, дипломли бўлдим, — дейди пойтахтимиздаги ҳарбий қисмлардан бирида ўз йигитлик бурчини ўтаётган олтиариқлик Фарҳод Акбаров. — Армияда хизмат қилиш болаликдаги орзум эди. Мана ниятимга етиб гўзал Тошкентда хизмат қилаяпман. Баъзи кунлари бизга шаҳар айланишга рухсат беришганда, дўстларим билан айланиб келамиз. Пойтахтимизнинг шунчалик чиройлилигини телевизор орқали кўргандим. Энди амин бўлаяпманки, ўз кўзим билан кўрганимнинг олдида экрандаги тасвирлар ҳеч нарса бўлмай қоларкан. Худо хоҳласа хизматни яхши тугатиб ҳарбий гувоҳномани қўлга киритсам, ўз соҳамда қатъият билан ишлайвераман.

Ҳа, Ватан олдидаги бурч муқаддас саналади. Айниқса, бу бурчни ўз она элингда бажарсанг янада ўзгача. Бугунги кунда хизматга шайланаётган йигитлар, уларнинг ота-оналари бундай фараҳбахш туйғуни яхши англашади. Шундан бўлса керак, уларнинг қай бири билан суҳбатлашсангиз, ифтихор сўзларини изҳор этишади. Фахрланишга эса нафақат улар, балки ҳар биримизнинг ҳаққимиз бор. Зотан, сарҳадларимиз мустаҳкамлиги, ҳаётимиз осойишталиги мамлакатимиз мудофаа қобилиятининг қай даражадалигига боғлиқ. Унинг даражаси эса кўнгилдагидай. Юртдошларимизнинг фахру ифтихори ана шундан!..

Мақсуд ЖОНИХОНОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Устозлар ҳақида

Миртемир ака ўзбекнинг ўзидек содда, жайдари ва донишманд эди. У кишининг ҳалимдай юмшоқ кўнгли, тўпорилиги ҳақида қалам аҳли орасида латифалар юрарди. Шулардан биттаси мана бундай.

АНОЙИ ЭМАС ЭКАН

Домла шаҳардаги катта бир идорага бошлиқ бўлиб қолибди. Юзлаб одамларнинг тақдири қўлида эмиш. Бир куни у киши ўзлари хуш кўрадиган «Кранснопреснинская» деган сигаретни тутатиб ўтирса, ҳузурига бир аёл кирибди. Миртемир ака азалдан ниҳоятда илтифотли эди, хусусан аёлларнинг иззатини жойига қўя биларди. Домла ҳалиги аёлга тўрдан жой кўрсатибди, чой қуйиб узатибди ва ҳол сўрабди. Аёл эридан шикоят қилибди. Унинг эри Миртемир ака раҳбарлик қилаётган ташкилотда ишлар экан.

— Хўжайин кунига, кун-ора ичиб келадилар. Рўзғордан барака қочди, болаларга тинчлик йўқ, қўни-қўшнидан уялиб ўладиган бўлдим. Куёвингизни бир тартибга чақириб қўйсангиз, домла...

Миртемир ака ора-чора «Вой бетофиқ!», «Вой ноинсоф»! деб турибди. Аёлни овутган бўлибди.

Энди латифанинг охирига қулоқ солинг. Арзгўй аёл йиғлаб-сиқтаб бўлгандан кейин Миртемир ака уни даҳлизгача кузатиб чиқибди. Болаларингизга у-бу олинг, деб бир сиқим пул берибди ва дебди:

— Кўп куйинманг, синглим. Ҳар бир аёлнинг бошида бор экан, на чора, бир амаллаб яшаб турасиз энди...

«Куёвни тартибга чақириб қўйиш» ҳақида оғиз ҳам очилмади. Аслида «Миртемир директор», «Миртемир амалдор» деган сўзлар нечоғлик ғайритабиий туюлса, Миртемир аканинг бировга қаттиқ-қуруқ гапириши ёҳуд танбеҳ бериши ҳам ақлга сиғмас эди.

Мен бу латифани шунчаки, устознинг соддалигини тасдиқлаш учун келтирганим йўқ. Латифа баҳона бир воқеа эсимга тушди.

Миртемир аканинг мухлислари орасида ёши ўтинқираган бир шоир бор эди. Аслида уни шоир дейишга ҳам тилингиз бормасди. Негаки бу қофия устасининг ёзганлари икки томчи сувдек бир-бирига ўхшаш, кўпинча баландпарвоз чақириқлардан иборат бўларди. Масалан, бир шеърида у шундай дейди:

Қутлуғ бўлсин,
пахтакорлар, хирмонингиз,
Бу дунёда ҳеч
қолмасин армонингиз.

Бу чўбуққалам Миртемир акага яқинроқ ерда турарди. Шунинг учун домлага суйкаланиб келаверар, баҳонада ёзган-чизганларини сўз заргарининг назаридан ўтказиб олишни ўйларди. Мен неча бор Миртемир аканинг учи ўткир қалам билан лабини буриб бу ҳайбаракаллачи назмгўйнинг «шиғир»ларини бўяб ўтирганини кўрганман.

Бир куни китоб дўконига кирдим. Қарасам, ўша шоири замоннинг китоби чиқибди. У пештахтада ярқираб ётарди. Муқовасига ҳавас қилиб қўлга олдим. Варақладим. Юрагим шув этди. Китобга Миртемир ака сўзбоши ёзибди! Кўзларимга ишонмай, қайта-қайта имзога боқдим: «Миртемир, Ўзбекистон халқ шоири». Тик турганча мухтасар сўзбошини ўқиб чиқдим. «Улуғ алломалар ҳам адашар экан-да, дедим ичимда, — кимсан Миртемир бўлатуриб шу халтурачига оқ йўл тилабди».

Орадан бир оз вақт ўтди. Бир куни айланиб Миртемир аканикига бордим. Анчагача миқ этмай ўтирганман шекилли, домланинг ўзи гап очди:

— Ҳм, нима гап? Бугун парвозинг пастроқ кўринадими?

— Биз сиздан хафамиз, — дедим, отасидан аразлаган боладай писандалик билан.

— Э, тағин не бўлди? Биздан бирон хатолик ўтдими?

— Фалончиевнинг китобига сўзбоши ёзиб берибсизку? Фалончиев ундоқ шоир, бундоқ шоир, деб. Миртемир акага нима бўлди, деб ҳамма ҳайрон.

— Ундоқ бўлса, мен ҳам сенларга ҳайронман, — деди Миртемир ака жилмайиб, — сўзбошини яхшилаб ўқиб чиқинглар. Миртемирнинг жиндай соддалиги бўлса бордир, аммо у бировлар ўйлагандек анойи эмас.

Домла токчадан ўша шоирнинг китобини келтириб олдимга ташлади:

— Мана, қайта ўқиб чиққчи, шоир дебманми, йўқми?

Сўзбошини синчиклаб ўқий бошладим. Икки карра ўқиб чиқдим. Тавба! Миртемир ака қўшнисини «қўшиқчи» деган, «назмгўй» деган, «шеърият ошиғи» деган, лекин бирор ерда шоир демаган эди! Қойил! Ёшлар китобга қараб ўқий олмайдиган нарсани кексалар сувга қараб ўқийди, деганлари рост экан-да..

Китобни қизариб столга қўйдим. Миртемир ака менга танбеҳ бермади, аксинча ўзини оқлаган бўлди:

— Кўздай қўшним, не қилай, бўтам? Кунда-кунора шеър кўтариб кираверib безор қилиб юборди. Ўзи ёмон одам эмас. Лекин шеърларини ўқиб бўлмайди. Ахир қўшничилик ҳақини ҳам тўлаш керак-да, а лаббай? У ёғини сўрасанг, одамнинг юзи иссиқ. Биров кўзингга мўлтираб туриб мадад сўраса йўқ деёлмас экансан. Ке, қўй бу гапларни, чойдан қуй, бўтам...

Саъдулла СИЁЕВ.

Бокс

АРТУР РИНГГА ЧИҚАДИ

ТОШКЕНТ (ЎзА мухбири Зоҳир ТОШХЎЖАЕВ).

Профессионал боксда "Қирол" лақабини олган ҳамюртимиз Артур Григорян келаси йилнинг 3 январь куни навбатдаги жангни ўтказади. Унга қарши супер енгил вазн тоифасида WBO ва WBA йўналишлари бўйича жаҳон чемпиони бразилиялик Аселино Фрейтас рингга чиқади.

Жаҳон чемпиони Артур Григорян ўн етти марта чемпионлик камарини ҳимоя қилган, профессионал боксдаги фаолияти давомида 36 та жанг ўтказиб, барчасида ғалаба қозонган. Унинг рақиби ҳам анча кучли боксчи. А.Фрейтас 34 та жангнинг 31 тасини муддатидан олдин якунлашга муваффақ бўлган.

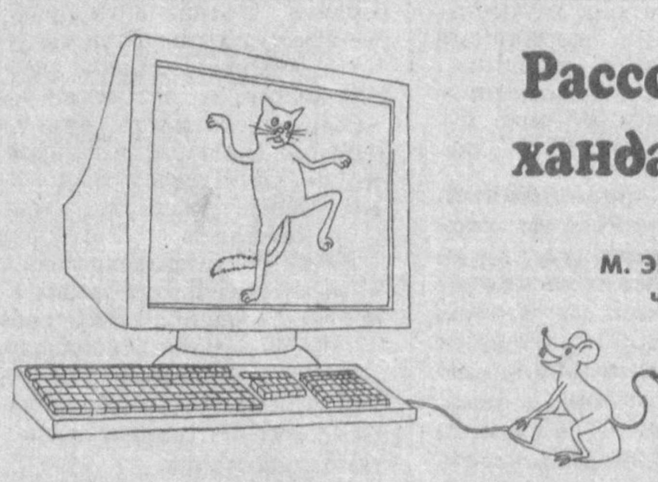

Рассом хандаси

М. ЭШОНҚУЛОВ
чизган расм.

ТУНГИ ШАРПА

(Ғафур Ғулом йўлларида)

Ярим тун. Кўчаларда зоғ ҳам кўринмайди. У ёқ-бу ёққа аланглаб келаётган шарпа бирдан тўхтади. Деворга суяниб ўсган дарахтга худди мушукдек лип этиб чаққонлик билан сакраб чиқдию, кейин ҳовлига сакради.

Оёқ учида юриб чироқ хира ёниб турган дарчадан ичкарига қаради. Уйда ҳеч ким кўринмади. Эшикни эҳтиёткорлик билан тортган эди, қараса очиқ, кўнгли таскин топдию, ўзини секингина ичкарига олди. «Булар қаерга кетишди, ҳаммаёқни очиқ-сочиқ ташлаб», — кўнглидан ўтказди.

— Бирор зот бўлиши керак», дея яна у ёқ бу ёққа аланглаб, шоша-пиша қўлига илинган нарсаларни тўрвасига солаверди. Биллур ваза, чинни асбоблар, тўрда турган чиройли соат, яна майда-чуйдалар.

Шу вақт ичкари хонадан кимнингдир инграган овози эшитилди. Шарпа қулоғини динг қилиб, ўша томонга қараб, «Одам бор экан-ку, мен бўлсам... Тезда қочиб қолай», деб ўйлаб турган эди нолиш овози қаттиқроқ эшитила бошлади.

— Хой, Мастон, келдингми?

Ўғри жим. «Мастон ким? Бирор ёққа кетган экан-да уйнинг бекаси».

— Ёрдам беринглар, ҳой ким, бор ўзи?

Ўғри нарсаларини қўйиб, нариги хонага кирди. Диванда бир мўйсафид ўлим билан олишиб ётарди.

— «Тез ёрдам» чақиринглар!..

Ўғри жон талвасасида ётган мўйсафиднинг аянчли ҳолатини кўрдию, юраги орқасига тортиб кетди. Бундай ҳолатга сира ҳам учрамаган. Нима қилишни билмасди. «Нарсаларни олиб чиқиб кетаверсаммикин? Унга нима, уйда ҳеч ким йўқ. Биров билиб ўтирибдими! Тўрвасига солиб олган нарсаларининг ҳаммаси қимматбаҳо, сотса қанча пул бўлади. Ночорликдан чиқади-қўяди. Шайтон дейди: «Ташлаб йўлингга кетавер», Раҳмон дейди: «Ёрдам бер, виждонинг амрига қулоқ сол». У икки ўртада қолди, бир ёқда ҳирс, бир ёқда меҳр.

— Мана... болам, телефон...

Бир варақка ёзилган телефон номери учиб тушди оёқлари остига шу дам. Мўйсафиднинг исми шарифи, уй адреси ёзилган эди.

Қоғозни олдию, телефонга ёпишди.

— «Тез ёрдам»ми?

Хуллас, меҳр-шафқат устун келди ўғри қалбида. Ҳали инсоф, диёнати қолган экан, бир оз бўлса-да.

Бир неча дақиқа ичида шифокорлар етиб келишди. Муолажа бошланди. Ўғри бўлса безрайганча турар — қилган иши тўғри бўлдими, ё йўқ?

— Қани ука, бемор ўзига келди, кўк чой дамланг.

Ўғри ошхонага чиқди. Ҳамма нарса муҳайё. Газ устида чойнак турар, ёқиб юборса бўлгани.

— Ҳой йигит, биз энди кетамиз, ҳаммаси жойида бўлади.

Ўғри кирди, бир қўлида чойнак, пиёла.

— Сиз беморнинг кими бўласиз? — деди кўзойнакли барваста йигит.

— Яқинлариман.

— Майли, бир оздан сўнг чой ичиринг, қон босими жойига келди, юрак уриши ҳам.

Улар чиқиб кетишди. Мўйсафид кўзини очди. Ўз ҳолатига қайтгандек эди. У ёқ-бу ёққа аланглади. Ўғри пиёлага чойни қўйиб, уй хўжасига ичирди.

— Раҳмат болам, яхшиям, сен бор экансан, ўлиб қолишимга оз қолган эди...

Мўйсафид ўрнидан турмоқчи бўлиб қўзғалди. Ўғри чаққонлик билан отанинг ёстиғини баланд кўтариб. Уни қулай ҳолатда ўтказиб қўйди, худди илгари ҳам шундай ишлар билан машғул одамдек.

— Анави стол устидаги патнусда нарсалар бор, қизим Мастон тайёрлаб кетган эди. Норин, қовоқ сомса, олиб кел, — деди чол.

Ўғри итоатгўйлик билан бориб ясатиб қўйилган гардунни чол ёнига қўйди.

— Энди анави стаканга новвот солиб, устига чойдан қуй. Қанд касалим йўқ, худога шукур. Ўзингга ҳам шундай қил.

Ўғри мўйсафиднинг айтганларини итоатгўйлик билан бажо келтирарди.

Уй эгаси ҳам анча ўзига келган. Кўнгли равшан тортиб, гўё дил дафтари очилгандай эди.

— Ўғлим, энди мен сени шундай деб атайвераман. Илгари катта лавозимларда ишлаганман. Эҳе, мен кўрганларимни билсанг эди. Ўша зўравон тузум давридаги бош-бошдоқликларни асло қўйабер. Эртадан то ярим тунгача ишлашга тўғри келарди. Мана энди, ёшим, худо умр берса, саксонга яқинлашмоқда. Бир ўғил, бир қизим бор. Мастон Чувалачида туради, бешта қиз, битта ўғли бор. Ўзи билан ўзи овора. Икки кунда бир келиб, хабар олиб кетади. Ўғлим Ботир чет элга ишга кетган. Хотиним раҳматли ўтган йили оламдан кўз юмди. Мана уй, мана жой. Уй тўла нарса. Бутун умр бўйи топганларим. Бу дунё ҳеч кимга қолмас. Келамиз, кетамиз. Қайдан келиб, қайга кетамиз, ҳеч ким билмайди. Отам раҳматли айтар эдилар. Ҳеч кимни ранжитма, ғийбат ҳам қилма, бировнинг ҳақига хиёнат қилмоқ гуноҳдир. Агар ҳақгўй, меҳр-оқибатли бўлсанг, шунда сенга икки жаҳон ҳам насиб этгай.

Мўйсафид стакандаги новвот чойдан хўплаб, қаршисида унинг сўзларини диққат билан тинглаб ўтирган, қорачадан келган, кийимлари анча юпун нотаниш йигитга қараб турди-да, ёдига бир нарса тушгандай:

— Ўғлим, айтмоқчи, исминг не? — деб қолди.

— Исмим Беҳзод, — деди ўғри.

— Меники Ҳасан, Ҳусановман, — деди чол.

Кейин Беҳзодга юзланиб:

— Исминг жуда чиройли экан. Беҳзоднинг ким эканини биласанми?

У буюк Алишер Навоий даврида яшаган тенгсиз мусаввир эди. Уни Шарқнинг Рембранди деб аташган. Унинг чизган суратлари бутун жаҳонга машҳур ва маълумдир. Ўғлим, номинг улуғ экан, уни ҳамиша пок сақла, унга муносиб бўл.

Беҳзод айтарга сўз тополмай гунг бўлиб қолгандай, ахир у оёғи тагидаги тиканни билмай босиб қўйди-ку. Энди бўлса, заиф, касалманд одамнинг уйига ёмон ният билан тушганига пушаймон. Бу хижолатдан қандай қилиб чиқиб кета олади, шуни ўйлаб юраги ёнар, дили оғрир. Ночорлик шу ҳолатга олиб келди шўрликни.

— Тўғрисини айтсам, мен ўғриман. Уйингизга девордан ошиб тушган эдим.

— Эй, қўйсанг-чи, сен унақа одам эмассан. Кўзингдан билиниб турибди.

— Йўқ, ҳақ гап.

— Шундай дегин, менинг ўғригина болам экансан-да, барибир ишонмайман, — деди мўйсафид. — Майли, уёғини айтма, сен менга қадрдон фарзандимдек бўлиб қолдинг. Мен бир оз дам олай, чарчадим, уйқу кўзимни тортаяпти. Сен анави катта хонадаги юмшоқ диванда ётиб қолақол. Кечаси яна дардим тутиб қолса, ёрдам берарсан. Қолган гапни эртага сўзлашамиз. «Бу кунни кеча бил, кечани бугун», дерлар донишманд боболар...

Мақсуд ҚОРИЕВ

Тадбиркорлар, ишбилармонлар, хорижий ва маҳаллий инвесторлар диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 17 апрелдаги 185-сонли «2003-2004 йилларда корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастури тўғрисида»ги қарорига асосан

ДАВЛАТ МУЛКИНИ БОШҚАРИШ ВА ТАДБИРКОРЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ

Ш.Рашидов номли акциядорлик жамиятининг устав фондидаги 48,6 фоиз акция пакетини сотиш бўйича 2003 йил 2 декабрь соат 11.00да

танлов савдоси ўтказилишини маълум қилади.

Ўтказиладиган танлов савдосининг асосий шартлари этиб қуйидагилар белгиланган:

- *танлов савдоларида иштирок этиш истагини билдирган сармоядор сотилиши белгиланган акция пакетининг бошланғич баҳосидан 5 фоиз,яъни 20'560,4 минг сўм миқдорида қўмитанинг махсус ҳисоб-китоб ва касса марказидаги махсус ҳисоб рақамига (Тошкент шаҳар бошқармасининг ҳисоб-китоб ва касса марказидаги махсус ҳисоб рақами 21508000500600289001, МФО 00014, ИНН 20112296) кафолат маблағини тўлаш;*
- *сотилиши белгиланган 48,6 фоизлик давлат активи акция пакетини сотиб олиш учун энг юқори баҳони таклиф қилиш;*
- *акциядорлик жамиятини иқтисодий ривожлантириш бўйича бизнес-режани тақдим этиш;*
- *акциядорлик жамиятини қисқа (1-3 йил) муддатда янги технологик ускуналар билан жиҳозлаш ва молиявий ҳолатини янада ривожлантириш бўйича қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш.*

Танлов савдосида иштирок этувчи маҳаллий ва хорижий сармоядорлар таклифлари 2003 йил 1 декабрь соат 18.00гача қабул қилинади.

Ўтказиладиган танлов савдолари шартлари бўйича қуйидаги манзилга:
700003, Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳкўчаси, 55-уй, Давлат мулки кўмитасига бевосита ёки 139-22-50, 139-20-66, 139-21-81 телефонлари орқали мурожаат этиш мумкин.

Корхона ва ташкилотлар диққатига!

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармасининг САМАРҚАНД ФИЛИАЛИ

қуйидаги иншоотларга тўлалигича қуриб топшириш шарти билан пудратчи ташкилотларни танлаш бўйича танлов савдолари (тендер) ўтказилишини эълон қилади:

- **Самарқанд шаҳридаги СТР биносини капитал таъмирлаш.**
  Ишларни бажариш муддати — 2 ой. Қурилиш ишлари республика бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.
- **Самарқанд вилояти, Пайариқ тумани, «Хўжа Исмоил» ширкат хўжалигидаги қишлоқ врачлик пункти қурилиши.**
  Ишларни бажариш муддати — 4 ой. Қурилиш ишлари Section-416 (В) дастури асосида ажратилган маблағлар ҳисобидан молиялаштирилади. Буюртмачи — Самарқанд вилояти ҳокимлиги капитал қурилиш бошқармаси.
  ***Манзили:** Самарқанд шаҳри, Кўк-сарой майдони, 1-уй. **Телефон:** 35-82-86.*

Талабгор сифатида иштирок этаётган корхона ва ташкилотлар қуйидаги талабларга мос келишлари керак: танлов савдолари предмети қийматининг камида 20 фоизи миқдоридаги айланма маблағларнинг ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни беришга банк кафолатномаси, ишлаб чиқариш базалари, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ва мутахассислар заҳираларининг мавжудлиги, танловга қўйилган объектга ўхшаш иншоотларда ишлаганлик, тажриба ва кўникмаларга, шартномалар тузиш юзасидан фуқаролик-муомала ҳуқуқий лаёқатга эга бўлишлари лозим.

Савдода қатнашиш ва танлов савдоси ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармасининг Самарқанд вилояти филиалига қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Самарқанд ш., Кўк-сарой майдони, корпус 2-«Г», 208-хона. Телефонлар: 31-13-51, 33-32-00.

Бир тўплам тендер ҳужжатларининг нархи — 40000 сўм.

Таклифлар (офертала)рни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати. Таклифлар (оферталар) очилиши эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб камида 30 кундан кейин қуйидаги манзилда: Самарқанд шаҳри, Кўк-сарой майдонида соат 18.00да Самарқанд вилояти ҳокимлиги биносининг кичик мажлислар залида ўтказилади.

ХАЛҚ БАНКИ — СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ !

BANK

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9.00 дан 18.00 гача
136-09-25
132-10-63
242-хона

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари вазифасини бажарувчи — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0066. 22598 нусхада босилди,
ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Жамшед ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
Т -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Қ. Эшматов.
Навбатчи — С. Анвар.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Маҳраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди — 21.30 1 2 3 4 5 6